

Základní škola a Mateřská škola Řečice
příspěvková organizace

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání
Kouzelný dalekohled

Obecná část

OBSAH

1. Identifikační údaje o mateřské škole.....	4
1.1 Název dokumentu.....	4
1.2 Identifikační údaje.....	4
1.3 Zřizovatel.....	4
1.4 Číslo jednací.....	4
1.5 Platnost dokumentu.....	4
2. Obecná charakteristika školy.....	5
2.1 Hlavní úkoly.....	5
3. Podmínky vzdělávání.....	6
3.1 Věcné podmínky.....	6
3.2 Životospráva.....	8
3.3 Psychosociální podmínky.....	9
3.4 Organizace.....	11
3.5 Řízení mateřské školy.....	11
3.5 Personální a pedagogické zajištění.....	12
3.6 Spoluúčast rodičů.....	13
3.7 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.....	14
3.8 Podmínky vzdělávání dětí nadaných.....	17
3.9 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let.....	18
4. Organizace vzdělávání.....	27
4.1 Charakteristika třídy.....	27
4.2 Pravidla pro zařazování.....	27
4.3 Souběžné působení dvou učitelek.....	28
4.4 Kritéria pro přijímání dětí do MŠ.....	28
5. Charakteristika vzdělávacího programu.....	29
5.1 Zaměření školy.....	29
5.2 Dlouhodobé cíle.....	29
5.3 Metody a formy vzdělávání.....	29

5.4 Popis zajištění průběhu vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, dětí nadaných.....	32
5.5 Popis zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let.....	32
6. Vzdělávací obsah.....	34
6.1 Hlavní smysl integrovaného bloku.....	34
6.2 Obsah integrovaného bloku.....	35
7. Evaluační systém a pedagogická diagnostika.....	45
7.1 Oblasti autoevaluace.....	45
7.2 Prostředky autoevaluace.....	45
7.3 Časový plán.....	46
7.4 Odpovědnost učitelů.....	49
8. Časový plán témat.....	51
9. Přílohy.....	55

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE O MATEŘSKÉ ŠKOLE

1.1 NÁZEV DOKUMENTU: „Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání
Kouzelný dalekohled“

1.2 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

ORGANIZACE: Základní škola a Mateřská škola Řečice, příspěvková organizace

ADRESA: Řečice 93, 592 33 Radešínská Svratka

TELEFON: MŠ 566 673 240

ZŠ 566 673 250

ŠJ 566 521 438

E-MAIL: skola@obecrecice.cz

WWW STRÁNKY: www.obecrecice.cz

ŘEDITELKA ŠKOLY: Mgr. Dagmar Šišková

ZPRACOVATEL PROGRAMU: Jana Smetanová, vedoucí učitelka

1.3 ZŘIZOVATEL: Obec Řečice

Řečice 135

592 33 Radešínská Svratka

IČ: 708 69 00

1.4 PLATNOST DOKUMENTU: od 1. 9. 2017

Schváleno na pedagogické radě dne: 30. 8. 2017

Změna: Úprava dokumentu dle nově vydaného RVP PV k 1. 9. 2021

Schváleno na pedagogické radě dne: 27. 8. 2021

Časový plán témat – příloha č. 1

Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami – příloha č. 2

Inovace ve vzdělávání v kontextu digitalizace - příloha č. 3 k 1. 9. 2022

1.5 ČÍSLO JEDNACÍ: 1/2017

2. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Mateřská škola Řečice se nachází v okrese Žďár nad Sázavou, v Kraji Vysočina, nedaleko města Nové Město na Moravě, v okrajové části obce Řečice.

Jsme vesnická jednotřídní mateřská škola, která je od 1. 1. 2005 součástí právního subjektu Základní škola a Mateřská škola Řečice, příspěvková organizace. Ve třídě pracují dvě pedagogické pracovnice. **Hlavní zaměření MŠ je rozvoj řečových, jazykových a sociálních dovedností.**

Kapacita školy je 21 dětí. Mateřskou školu navštěvují nejen děti z Řečice, ale i z nedalekých obcí Radešínská Svratka, Podolí, Hlinného a z Nového Města na Moravě. Děti jsou přijímány na základě zápisu a Vnitřní směrnice o přijímání dětí.

Se základní školou sdílíme společnou budovu, nacházející se na kopci nad vesnicí směrem na Radešínskou Svratku. Okolí školy je klidné. Polní cestou se dá bez přecházení silnice dojet do lesa. Hodně využíváme školní hřiště a zahradu za budovou a sportovní areál v obci.

Spolupráce se základní školou je na dobré úrovni. Navštěvujeme společně různá filmová a divadelní představení, organizujeme akce pro děti a jejich rodiče, sledujeme pokroky našich bývalých žáků při pravidelných návštěvách první třídy. Navzájem si poskytujeme odbornou literaturu a materiály, předáváme si důležité informace o dětech.

Se zřizovatelem máme velmi dobrou spolupráci v materiální oblasti, v péči o budovu a vnitřní vybavení školy i při jednáních o rozpočtu školy. Snahou obce je zachování školy pro budoucí generace dětí.

2.1 Hlavní úkoly MŠ

- vytvořit pro děti vstřícné a motivující prostředí, ve kterém se budou dále rozvíjet
- umožnit dětem bezproblémový vstup do ZŠ

3. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

3.1 Věcné podmínky

Jednotřídní mateřská škola se nachází v budově základní školy, v přízemí společně s družinou a školní jídelnou. Mateřská škola je umístěna ve 125 let staré budově základní školy. V budově chybí bezbariérový přístup. Sociální zařízení je umístěno uprostřed budovy, není možnost přímého větrání okny (pouze větráky). Malý prostor sociálního zařízení limituje kapacitu MŠ. Prostory mateřské školy prošly v letech 2006 – 2011 zásadní rekonstrukcí. Obě třídy jsou propojeny vybouráním části společné zdi, prostor se tak prosvětíl a učitelky mají lepší přehled o dětech. S prostorami pro hry a práci dětí sousedí ložnice, vybavená zrekonstruovanými dřevěnými lehátky, šatna, sociální zařízení pro děti a školní jídelna. V celé budově jsou nová plastová okna s žaluziemi, stěny jsou vyzdobeny malbami s dětskými motivy. Třída je vybavena stoly a židlemi diferencovanými dle velikosti dětí, nábytkem vyrobeným na míru a pracovním koutem pro učitelky. Koncem školního roku 2009/2010 došlo k uvolnění bytu v budově školy. Obec jej částečně zrekonstruovala a upravila k využívání pro základní i mateřskou školu. Vznikla tak větší víceúčelová místnost, která slouží k pohybovým a herním aktivitám. Další místnost je využívána jako učebna pro ZŠ a slouží i ke skupinové a individuální práci s předškoláky. Místnost za kuchyní využívá vedoucí učitelka MŠ jako pracovnu. Předsíní původního bytu slouží pracovním MŠ a ŠD jako šatna a zázemí.

Ve všech místnostech MŠ jsou okna obrácena směrem na jihozápad. Kladem je nádherný výhled na vesnici a okolí, nevýhodou nedostatek přímého slunečního osvětlení. Školní kuchyně s jídelnou, sloužící oběma součástem, odpovídá po náročné rekonstrukci všem požadavkům a nárokům na stravování dle zákona. Jídelna je vybavena novými stoly a židlemi.

K vybavení MŠ dále náleží zahrada a společně se ZŠ užívané hřiště. Zahrada je umístěna přímo za školou, má členitý kopcovitý povrch, je oplocena ze všech stran. Výhodou jsou vzrostlé jehličnaté a listnaté stromy, které v létě poskytují příjemný stín. Dominantou je velká zahradní chata, sloužící jako sklad na hračky, zahradní nábytek a prostředky pro zimní a letní aktivity dětí. Ve spodní rovinné části zahrady je umístěno pískoviště, dřevěný kolotoč

a velká lavičková houpačka. V horní kopcovité části se nalézá dřevěná houpačka, pružinové houpalo a skluzavka do svahu. Na pořízení těchto prvků, které odpovídají všem hygienickým a bezpečnostním normám, věnovala peníze skupina řečických podnikatelů. V pravém horním rohu zahrady je ohniště se stabilními lavičkami. Na míčové a soutěžní aktivity často využíváme sportovní areál s velkým hřištěm ve vesnici dole pod školou.

Vnitřní podmínky, pomůcky a školní potřeby

Podlahy ve všech prostorách MŠ jsou pokryty novou gumou, ve třídě a v herně jsou koberce. Hlavní místnost je vybavena nábytkem na míru, děti mají k dispozici stoly a židličky diferencované dle velikosti. Zázemí pro učitelku tvoří pracovní kout a kancelářská židle. Ve třídě jsou trvale přístupné varhany k hudebním aktivitám. Herna je vybavena nábytkem – policí na výtvarné pomůcky, dětskou knihovnou, skříní na hračky, skříní na auta, dětským kuchyňským koutem, počítačem pro děti a interaktivní tabulí.

V odpočinkové místnosti jsou trvale rozložena zrekonstruovaná dřevěná lehátka k relaxaci dětí. Ve dveřním otvoru do chodby je ukryta vestavěná skřín na lůžkoviny. V přední části místnosti je křeslo a malý stolek pro učitelky.

Sociální zařízení je vybaveno čtyřmi WC mísami, čtyřmi umyvadly se zrcadly a věšáky na ručníky s přepážkami a otvory na kelímky, umožňující dětem čištění zubů po jídle.

Šatna dětí je malá, dříve oblečené děti odcházejí na lavičku na chodbu, aby měly menší děti více prostoru k oblékání.

Vybavení MŠ pomůckami a hračkami je dostatečné, při jejich nákupu a používání spolupracujeme se základní školou.

Dětem jsou k dispozici v dostatečném množství rozmanité výtvarné a pracovní materiály a pomůcky, vše je dostupné v nízkých a přehledných skříňkách. Dětské knihy jsou dětem přístupné, jsou umístěné v otevřené knihovně a pravidelně dokupované dle rozpočtu. Učitelská knihovna je velmi dobře vybavena a postupně doplňována dle aktuální potřeby a nabídky.

Technické podmínky

Kancelář je vybavena notebookem, barevnou kopírkou se skenerem a tiskárnou. K vybavení školy dále patří interaktivní tabule pořízená z dotace MŠMT, notebook, tiskárna, CD přehrávač, digitální fotoaparát a starší počítač pro výukové hry dětí.

Hygienické podmínky:

Jsou na dobré úrovni a odpovídají hygienickým normám. Chybí bezbariérový přístup, sociální zařízení je umístěno uprostřed budovy, není možnost přímého větrání okny (pouze větráky).

Malý prostor sociálního zařízení limituje kapacitu MŠ, věšáky na ručníky odpovídají hygienickým normám. V celé budově byla vyměněna okna, je zajištěno dostatečné a pravidelné větrání.

Osvětlení odpovídá normám, jsou opraveny a zatepleny podlahy, položena nová krytina, malování prostor školy probíhá pravidelně. Ložnice vybavena nízkými zrekonstruovanými dřevěnými lehátky. V ložnici není koberec, je možnost pravidelného vytírání. V celé budově je plynové topení, je možnost regulovat teplotu v místnosti.

Zajištěna pravidelná výměna ložního prádla a ručníků, praní ložního prádla a ručníků ve škole i pravidelná dezinfekce hraček. Důsledně je kontrolováno dodržování hygienických návyků.

3.2 Životospráva

Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava dle příslušných předpisů, je zachována vhodná skladba jídelníčku, dodržovány technologie přípravy pokrmů a nápojů. V průběhu celého dne dítěte v mateřské škole je zajištěn dostatečný pitný režim, mezi jednotlivými pokrmy jsou dodržovány vhodné intervaly. Děti nejsou nuceny do jídla, ale jsou vedeny k ochutnání a tak si zvykají na nové chutě a učí se tak zdravému stravování.

Je zajištěn pravidelný denní řád, který je ale natolik flexibilní, že umožňuje organizaci činnosti dětí v průběhu dne přizpůsobit potřebám dětí a aktuální situaci, střídání klidových a pohybových aktivit.

Rodiče mají po předchozí domluvě možnost přivádět své dítě do MŠ kdykoli dle svých potřeb, děti jsou každodenně v dopoledních hodinách dostatečně dlouho venku, vždy s ohledem na okamžitý stav ovzduší či jiné přírodní překážky (mráz pod -10°C , silný vítr, náledí, déšť, inverze), mají dostatek volného pohybu nejen na zahradě, ale v rámci možností i v MŠ.

Odpočívající aktivity dětí jsou upraveny dle individuálních potřeb dětí, všechny děti odpočívají po dobu pohádky 20 - 30 minut, poté jsou dětem s nižší potřebou spánku nabízeny zájmové aktivity a jiné klidné činnosti ve třídě, do spaní v MŠ nikdo děti nenutí.

Všichni zaměstnanci školy respektují individuální potřeby dětí, reagují na ně a napomáhají v jejich uspokojování. Pedagogové zatěžují děti vždy přiměřeně, v rámci jejich možností, děti mají možnost kdykoliv relaxovat v klidných koutcích třídy. Je uplatňován pedagogický styl s nabídkou, podporující samostatné rozhodování dětí – centra aktivit. Pedagogové podporují děti v samostatných pokusech, dostatečně oceňují jejich projevy a výkony, nově přichozím dětem nabízíme adaptační režim.

3.3 Psychosociální podmínky

Všichni zaměstnanci školy vytváří dětem takové prostředí, aby se zde cítily spokojeně, jistě a bezpečně. Všechny děti mají v naší škole stejná práva, stejné možnosti, stejné povinnosti, nikdo není znevýhodňován či zvýhodňován. Osobní svoboda a volnost dětí je respektována do určitých mezí, vyplývajících z pravidel chování a norem.

Péče o děti je podporující, sympatizující, počítáme s aktivní spoluúčastí dítěte při všech činnostech. Pedagogové se snaží o nenásilnou komunikaci s dítětem, která mu je příjemná, kterou navazuje vzájemný vztah důvěry a spolupráce

Postupně vyřazujeme nezdravé soutěžení dětí, převažují pozitivní hodnocení, pochvaly, podporujeme dítě nebát se, samostatně se rozhodovat a pracovat, důvěřovat si.

Rozvíjíme v dětech citlivost pro vzájemnou toleranci, ohleduplnost, zdvořilost, vzájemnou pomoc, empatii a podporu. Děti jsou seznamovány s jasnými pravidly chování ve skupině tak, aby se ve třídě vytvořil kolektiv dobrých kamarádů, kde jsou všichni rádi. Pedagogové se dostatečně věnují vztahům ve třídě, nenásilně tyto vztahy ovlivňují prosociálním směrem (prevence šikany).

Pravidla třídy jsou vyvěšena na viditelném místě ve třídě, jsou znázorněna dětem srozumitelnými piktogramy. Děti jsou s nimi seznámeny na začátku školního roku, několikrát v roce je při různých příležitostech opakujeme a zjišťujeme, jak si je děti osvojily a zda je používají.

- všichni jsme kamarádi, máme se rádi
- kouzelná slovíčka otvírají srdíčka
- pomáháme si
- bereme si jen to, co nám patří
- uklízíme po sobě, dáváme věci na jejich místo
- říkáme své názory
- vzájemně si nasloucháme

3.4 Organizace

- denní řád je dostatečně pružný, umožňující reagovat na individuální možnosti a potřeby dětí
- pravidelně jsou zařazovány zdravotně preventivní pohybové aktivity
- pedagogové se plně věnují dětem
- poměr spontánních a řízených aktivit je v denním programu vyvážený
- děti mají dostatek času na spontánní hru
- respektujeme pracovní tempo dítěte, podněcujeme je k aktivitě a experimentování
- střídáme individuální, skupinové i frontální činnosti dětí
- děti mají možnost uchýlit se do soukromí, neúčastnit se společných činností
- plánování činností vychází z potřeb a zájmů dětí
- při práci s dětmi využíváme dostatečné množství pomůcek
- ve třídě je optimální počet dětí

3.5 Řízení mateřské školy

- vedoucí učitelka MŠ je řízena ředitelkou právního subjektu
- z pověření ředitelky řídí součást MŠ a odpovídá za chod MŠ ve všech oblastech
- řídí, kontroluje, vyhodnocuje a koordinuje práci zaměstnanců MŠ
- koordinace se uskutečňuje prostřednictvím pedagogických rad
- aktuální informace jsou předávány osobně, ústně
- povinnosti, pravomoci a úkoly pracovníků jsou jasně vymezeny
- důraz je kladen na týmovou práci vzájemnou spoluprací a vytváření prostředí důvěry a otevřenosti
- plánování pedagogické práce a chodu MŠ je funkční, opírá se o předchozí analýzu a využívá zpětné vazby
- vedoucí učitelka ve spolupráci s učitelkou vypracovává ŠVP, roční plán, měsíční a dlouhodobé plány, individuální vzdělávací plány

- provádí smysluplné a funkční kontrolní a evaluační činnosti, z nichž vyvozuje závěry pro další práci
- připravuje návrhy na provoz MŠ
- zpracovává vnitřní řád školy a další dokumenty vztahující se k řízení MŠ
- MŠ spolupracuje se ZŠ, s okolními MŠ, se zřizovatelem, se SPOZ a SDH v obci, se SPC ve Žďáře nad Sázavou

3.6 Personální a pedagogické zajištění

Pedagogický sbor pracuje ve složení: ředitelka ZŠ, dvě pedagogické pracovnice v MŠ, dle potřeby asistentka pedagoga.

- výchovu a vzdělávání dětí zajišťují dvě pedagogické pracovnice s příslušným vzděláním
- pracovní tým funguje na základě jasně vymezených a společně vytvořených pravidel
- pedagogické pracovnice se vzdělávají dle možností na odborných seminářích, pomocí odborné literatury a tisku, ke svému vzdělávání přistupují aktivně
- pedagogové jednájí, chovají se a pracují profesionálním způsobem
- služby pedagogů jsou organizovány optimálně
- ředitelka právního subjektu podporuje a umožňuje další vzdělávání pedagogických pracovnic
- speciální služby, jako je logopedie a rehabilitace, jsou zajišťovány ve spolupráci s příslušnými odborníky

3.7 Spoluúčast rodičů

- spolupráce s rodiči funguje na základě partnerství
- ve vztazích panuje oboustranná důvěra a otevřenost, vstřícnost a porozumění
- pedagogové se snaží porozumět a vyhovět konkrétním potřebám dětí a jejich rodin
- pedagogové se domlouvají s rodiči o společném postupu při výchově a vzdělávání dítěte formou individuálních schůzek
- pedagogové jednají s rodiči taktně, ohleduplně, s vědomím, že pracují s důvěrnými informacemi, nezasahují do života a soukromí rodiny, nedávají nevyžádané rady
- mateřská škola podporuje rodinnou výchovu a pomáhá rodičům v péči o dítě
- rodiče mají možnost podílet se na dění v MŠ, účastnit se různých programů
- jsou pravidelně informováni o dění v MŠ prostřednictvím třídních schůzek, písemnými informacemi na nástěnce v šatně a na webových stránkách školy
- v případě zájmu se mohou spolupodílet na plánování programu MŠ
- spolupráce s rodinou v oblasti logopedické péče

Učitelky ve spolupráci s garantem logopedické prevence SPC ve Velkém Meziříčí provádějí diagnostiku výslovnosti u dětí. Na základě doporučení garanta logopedické prevence s dětmi individuálně pracují, navozují správnou výslovnost hlásek vhodným cvičením ve spolupráci s rodinou. Rodiče jsou poučeni o správné technice cvičení, paní učitelky mají logopedický kurz, složitější vady doporučují k odborné péči – Nové Město, Žďár nad Sázavou.

3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

V naší MŠ respektujeme individuální možnosti a potřeby dětí, snažíme se o vytvoření odpovídajících podmínek k rozvoji osobnosti každého dítěte.

Dětem se speciálními vzdělávacími potřebami a dětem nadaným poskytujeme podpůrná opatření, tj. nezbytné úpravy ve vzdělávání a školských službách odpovídající zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám dítěte, jeho potřebám i možnostem. Účelem podpory vzdělávání těchto dětí je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého dítěte.

Podpůrná opatření prvního stupně stanovuje škola. Pedagogické pracovnice v případě potřeby vypracují pro dítě „Plán pedagogické podpory“, podle kterého po dobu tří měsíců s dítětem pracují a vyhodnotí jej. Pokud nedojde k očekávanému zlepšení, odesílají dítě společně s PLPP do školského poradenského zařízení k vyšetření a dále postupují dle doporučení pracovníků SPC nebo PPP, kteří stanovují podpůrná opatření druhého až pátého stupně. Na základě zprávy vypracuje škola „Individuální vzdělávací plán“. SPC nebo PPP, kteří stanovují podpůrná opatření druhého až pátého stupně. Pro tyto děti vypracovává škola „Individuální vzdělávací plán“.

Časový harmonogram:

- IVP vypracují společně obě pedagogické pracovnice MŠ na základě pozorování dítěte ihned
- obě pracovnice dohodnutá opatření uplatňují při své výchovně vzdělávací práci s dítětem
- každý týden si předávají poznatky o práci s dítětem a vyhodnocují účinnost stanovených opatření, popř. je doplňují nebo a zaznamenávají
- po třech měsících PLPP společně vyhodnotí
- pokud u dítěte došlo k zlepšení problému, dítě nikam neodesílají

Zajišťování podpůrných opatření II. – V. stupně

- pokud u dítěte ke zlepšení na základě práce s PLPP nedojde, kontaktují pedagogické pracovnice rodiče a s jejich souhlasem odesílají dítě spolu s PLPP do školského poradenského zařízení
- školské poradenské zařízení doporučí na základě vyšetření dítěte podpůrná opatření II. – V. stupně
- doporučená podpůrná opatření škola při práci s dítětem (po udělení písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce) bezodkladně uplatňuje prostřednictvím „**Individuálního vzdělávacího plánu**“
- není-li to ze závažných důvodů možné, poskytuje škola po projednání s ŠPZ a na základě informovaného souhlasu zákonného zástupce dítěti po dobu nezbytně nutnou jiné obdobné podpůrné opatření stejného stupně
- škola ve spolupráci s ŠPZ a zákonným zástupcem dítěte průběžně vyhodnocuje poskytování podpůrného opatření
- pokud podpůrná opatření nejsou dostačující nebo nevedou k naplňování vzdělávacích možností a potřeb dítěte, doporučí škola zákonnému zástupci využití poradenské pomoci ŠPZ
- obdobně škola postupuje i v případě, shledá-li, že poskytovaná podpůrná opatření již nejsou potřebná
- pokud zákonní zástupci nespolupracují se školou při řešení výchovně vzdělávacích problémů jejich dítěte nebo postupují v rozporu s jeho zájmem, usiluje škola o zajištění nápravy (spolupráce s OSPOD)

Podmínky vzdělávání dětí se SVP

- spolupráce se zákonnými zástupci dítěte
- volba potřebám dětí odpovídajících vzdělávacích metod a prostředků
- uplatňování vysoce profesionálních postojů učitelů i ostatních zaměstnanců školy
- vytvoření podmínek pro pozitivní přijetí těchto dětí
- navázání spolupráce s rodiči ostatních dětí

- využívání služeb školských poradenských zařízení, spolupráce s dalšími odborníky mimo oblast školství
- uplatňování principu diferenciacce a individualizace vzdělávacího procesu
- realizace všech stanovených podpůrných opatření
- snížení počtu dětí ve třídě v souladu s právními předpisy
- přítomnost asistenta pedagoga podle stupně přiznaného podpůrného opatření

3.9 Podmínky vzdělávání dětí nadaných

Nadané dítě vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, intelektových činností nebo v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech. IVP se vypracuje ihned po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Pedagogické pracovnice zpracují IVP v oblasti, ve které se projevuje mimořádné nadání dítěte. IVP má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracují pedagogické pracovnice s rodiči dítěte. IVP bude zpracován na dobu kratší než jeden rok, bude doplňován a upravován dle potřeby.

Podmínky k zefektivnění vzdělávání

- vytváření podmínek k co největšímu využití potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti
- podporování dítěte, které vykazuje známky nadání
- stimulování rozvoje potenciálu dítěte včetně různých druhů nadání
- uplatnění nadání dítěte ve školním prostředí, zajistit jeho rozvoj
- realizace všech stanovených podpůrných opatření
- vzdělávání pedagogických pracovnic v rámci DVPP.

Časový harmonogram

- IVP bude vypracován ihned po obdržení doporučení z PPP, SPC
- součástí bude termín pro vyhodnocování naplňování IVP jednou za tři měsíce
- termín průběžného hodnocení jednou za měsíc

3.10 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Zákonem č. 178/2016 Sb., ze dne 20. dubna 2016, kterým se mění školský zákon, se s účinností od 1. 9. 2016 stanoví, že se předškolní vzdělávání organizuje pro děti ve věku zpravidla od 3 do 6 let, nejdříve však od 2 let, s účinností od roku 2020 pro děti od 2 do zpravidla 6 let věku.

Věcné (materiální) podmínky

- MŠ je postupně vybavována vhodnými hračkami a didaktickými pomůckami pro děti od 2 do 3 let
- nejmladším dětem není umožňován přístup k hračkám pro starší děti
- eliminován přístup některého vybavení – uzavíratelné skříně, vyšší police
- drobné stavebnice a nebezpečné pomůcky (nůžky, ostré předměty) jsou umístěny mimo dosah malých dětí
- zahradní vybavení využíváno pod dohledem pedagoga
- děti mají dostatek prostoru pro volný pohyb a hru
- prostředí MŠ poskytuje dostatečný prostor pro volný pohyb, hru a klid pro odpočinek dětí v průběhu celého dne
- vyčleněna skřín pro ukládání hygienických potřeb dětí

Hygienické podmínky

- hygienické zařízení je přístupné ze třídy
- mýsy i umyvadla jsou přizpůsobena výšce dětí
- zpočátku mohou děti používat nočník, postupně si zvykají na mísu
- děti jsou proočkovány dle očkovacího kalendáře České republiky

Životospráva, stravování

- respektována individuální potřeba aktivity, odpočinku nebo spánku jednotlivých dětí
- děti, které jsou v době stravování v MŠ, mají vždy zajištěno stravování
- děti mladší 3 let jsou zařazeny do skupiny strážníků 3-6 let
- množství stravy poskytované těmto dětem přizpůsobujeme jejich individuálním potřebám

Psychosociální podmínky

- během adaptace dětí mají rodiče možnost být s dětmi v MŠ
- režim v MŠ je provázán s režimem v rodině
- aktivní budování vztahů a spolupráce s rodinou
- umožněno používání specifických osobních pomůcek pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty
- mají pravidelný denní režim
- dostatek času na realizování činností – stravování, převlékání
- dostatek prostoru k odpočinku během dne
- mají více individuální péče
- vzdělávací činnost je realizována v menších skupinách nebo individuálně
- dětem jsou předkládána srozumitelná a jednoduchá pravidla

Personální podmínky

- obě paní učitelky mají pozitivní vztah k dětem této kategorie
- v organizačně náročnějších částech dne pracují souběžně

Odborná kvalifikace

- pedagogické pracovnice mají středoškolské vzdělání – odbornou kvalifikaci učitele mateřské školy
- znalosti a dovednosti jsou přenášeny do praxe (podpora řečového rozvoje, literární a dramatické aktivity, pohybové a hudební aktivity, tvořivé činnosti)

Další vzdělávání učitelů MŠ

- pedagogické pracovnice se vzdělávají v tématech psychických nebo fyzických specifík vývoje dvouletých dětí nebo právní rovinu jejich přijímání do MŠ a jejich pobytu tam
- využívají samostudia nebo akreditované vzdělávací programy v oblasti psychických a fyzických specifík

Organizace vzdělávání

- dětem je umožněn individuální adaptační režim
- mají dostatek času na veškeré aktivity, včetně převlékání a stravování
- nižší kapacita MŠ umožňuje přijmout menší počet dětí ke vzdělávání
- organizace vzdělávání a plánování činností vychází z potřeb a zájmů dětí, vyhovuje jejich individuálním vzdělávacím potřebám a možnostem

Bezpečnostní podmínky

- děti se vzdělávají v přízemí budovy školy
- zaměstnankyně MŠ jsou pravidelně proškoleny v zajišťování prevence bezpečnostně požárních rizik
- počet dětí mimo areál školy (vyhláška o předškolním vzdělávání, § 5) je nejvýše 20 dětí z běžné třídy nebo 12 dětí ve třídě, kde jsou zařazeny děti mladší 3 let (případně děti s přiznanými podpůrnými opatřeními) na jednu pedagogickou pracovnici
- při zvýšení počtu dětí nebo při specifických činnostech (sportovní činnosti, pobyt v prostředí náročném na bezpečnost) bude ředitelem MŠ určen k zajištění bezpečnosti dětí další pedagogický pracovník, ve výjimečných případech jiná zletilá osoba, která je způsobilá k právním úkonům a která je v pracovněprávním vztahu k právnické osobě, která vykonává činnost MŠ

Navržené dílčí vzdělávací cíle vybrané pedagogem

Dítě a jeho tělo

Tělesné schopnosti se rozvíjí především přirozenými pohybovými činnostmi, při nichž převládají pohyby lokomoční – chůze, běh, skok, lezení.

Utvoření základního návyku pro správné držení těla, zautomatizování již zvládnutých pohybů (poloha a pohyb paží i nohou v různých polohách těla), provádění dechových cviků, relaxačních cviků, procvičování lezení, chůze, běhu, skoku, házení a cviky na obratnost a odvalu. Využívat podnětnost prostředí k rozvoji aktivity dětí, ke snaze zkoumat a objevovat.

Chůze

- zdokonalení pravidelnosti kroku s připojením souhybných pohybů paží, chůze v rytmu udávaném bicími nástroji, říkadly apod.
- vypěstování optimální reakce na různé zvukové a zrakové podněty
- rozvoj schopnosti chůze s přenášením předmětů nebo hraček, s překračováním čáry, lana
- podpora odvahy vystupovat a sestupovat po mírně šikmé ploše
- chůze do schodů bez držení, z nízkých překážek bez držení
- chůze v různém tempu
- reakce na zvukové a zrakové podněty
- přenášení předmětů
- zvládnutí slalomové chůze, překročení čáry a předmětů

Běh

- zautomatizování návyku zapojení paží a harmonického pohybu celého těla
- rozvoj schopnosti opakovaně krátkodobě běžet (10-15 sekund), běžet od mety k metě, běžet na smluvený signál, popř. běžet při hrách s jednoduchými pravidly
- vytvoření správné reakce na změnu tempa, popř. střídání běhu, dřepu, sedu a lehu

Skok

- seskok z výšky 20 – 30 cm
- přeskok z nohy na nohu
- výskok do výšky (s dosahováním na předměty nad hlavou)
- odraz ze stoje
- nácvik skoku obounož, jednož na místě i do dálky z místa
- přeběh překážek ležících na zemi, umístěných těsně nad zemí

Lezení

- zdokonalení dovednosti lezení „po čtyřech“ a plížení
- zdokonalení dovednosti bezpečného přelézání a podlézání překážek
- rozvoj dovednosti plížení po břišku, k cíli, mezi překážkami
- rozvoj dovednosti zdolávat dětské průlezky samostatně i s dopomocí, prolézání látkovým tunelem

Házení

- rozvoj obratnosti uchopováním a manipulací s předměty různých tvarů, materiálů, hmotnosti
- zvládnutí předávání míčků z ruky do ruky, házení míčem o zem
- zvládnutí přehození papírové koule správným hodem přes zavěšené lano, dovednost hodit předmět (různých tvarů) do koše umístěného ve výši hlavy horním obloukem, na cíl umístěný na zemi
- začátky akrobatických cvičení
- vytvoření dovednosti základních postojů a poloh a jejich zdokonalení v přesnosti a plynulosti provedení
- vytvoření schopnosti orientace v prostoru
- rozvoj schopnosti stoje na jedné noze (přednožování, unožování, nízké zanožování)
- vytvoření dovednosti plynulých převalů z boku na bok, zvládá kotoul vpřed s dopomocí.

Hudebně-pohybové chvílky

- vypěstování smyslu pro rytmus v reakci na zvukové podněty (tleskání, podupy, poskoky na místě i z místa při říkadlech a písních, taneční improvizace na výrazně rytmickou dětskou hudbu)

Sáňkování a lyžování

- rozvíjení přirozeného pohybu v obtížnějším prostředí
- zacházení se saněmi, kluzáky
- podporování touhu překonávat strach ze skluzu, z jízdy po mírném svahu

Otužování

- rozvíjení adaptačních schopností v obtížnějších přírodních podmínkách (častý pobyt venku)

Dítě a jeho psychika

- pojmenuje části těla, zná předměty denní potřeby a jejich použití, pozná jednoduchá jídla, zná své jméno, příjmení, značku, zná jména dalších dětí, orientuje se v prostředí MŠ
- zná běžné dopravní prostředky, pozná běžné druhy ovoce a zeleniny, umí s pomocí uklízet hračky, třídí předměty čtyř barev (žlutá, modrá, zelená, červená), třídí předměty čtyř tvarů (kostka, kulička, stříška, válec), rozlišuje vlastnosti předmětů: krátké – dlouhé, teplé – studené, mokré – suché, čisté – špinavé, reaguje na změnu místa: sem, tam
- reaguje na změnu polohy věcí, osob: polož, pověš, zahod', sedni si, vstaň, lehni si, klekni si atd., chápe jednoduchá označení času: ráno, večer, brzy, hned, potom, rychle, pomalu atd., rozlišuje zvuky, pozná známé předměty a činnosti na obrázku, napodobuje hru
- rozumí jednoduché hovorové řeči, klade jednoduché otázky, umí odpovídat na otázky, rozumí jednoduchému ději scénky (maňáskové, loutkové), vyjadřuje se jednoduchými větami, sleduje srozumitelné verše a říkadla, zapamatuje si výrazné verše a říkadla. Dokáže slovně vyjádřit své city

- dokáže se krátkodobě soustředit na hru, dokončí započatou činnost, umí požádat o hračku, dělí se o hračku s kamarádem, umí poprosit, poděkovat, pozdravit

Poskytování jednoduchých, citově přitažlivých a názorných poučení

- rozvíjení zvědavosti, všímavosti, pozorování jednoduchých znaků i nápadných vlastností předmětů
- pozorování a poznávání jednoduchých věcí, činností a jevů v různých obměnách, poznávání smyslu a návaznosti
- jednoduché označení dění v různých prostředích (přírodní, kulturní, demografické)
- rozlišování nápadnějších vlastností vnímaných předmětů, třídění dle velikostí i barev (žlutá, modrá, zelená, červená), dle tvaru (kostka, kulička, stříška, válec), dle vlastností (krátký x dlouhý, teplý x studený)
- reagování na jednoduché výzvy
- chápání některých často používaných časových označení (ráno, večer, pomalu, rychle, hned, potom)
- rozlišování různých zvuků
- rozvíjení prvků cílevědomosti, samostatnosti, rozvoj paměti
- rozvíjení schopnosti rozumět jednoduché hovorové řeči a vyjadřovat se v rozmanitých situacích běžného života
- rozvíjení schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a plně prožívat, vyjadřovat se k nim
- vzbuzení a rozšíření citových vztahů k domovu, k MŠ, k dětem, zaměstnancům MŠ
- rozvíjení snahy o samostatnou manipulaci a experimentaci s hračkami, předměty v souvislosti s posilováním soustředěnosti na určitou činnost
- vnímání pocitu osobní jistoty a sebevědomí, respektování požadavku přiměřené opatrnosti a starosti o bezpečí své i spoluvrstevníků, rozvoj pocitu odpovědnosti

Dítě a ten druhý

- rozvíjení přirozené touhy pomáhat v běžných situacích
- zapojení se do společenských her, zapojování se do důležitých událostí v MŠ (oslavy, besídky)
- vnímání a pozorování života kolem sebe, vnímání a pozorování prostředí, v němž žijí, pozorování starších dětí
- dodržování pravidel slušného chování, pravidel vytvořených v MŠ, usměrňování svých požadavků vůči jiným
- rozvíjení dorozumívacích schopností a spolupráce s blízkými lidmi a dětmi

Dítě a společnost

- využívání nabízených možností (např. tanečků, rytmizací, zpěvu, jednoduchých dětských písniček, zhudebňování říkanek, sluchových cvičení, hra se stavebnicemi různých tvarů a velikostí, stavení kostek na sebe, práce s plastelínou, vystřihování, lepení, navlékání, vyhazování a vkládání předmětů, hra na obchod, na maminku, kadeřnici, opraváře, uklízečku, lékaře, malování, kreslení, modelování, dramatizace, poslech, vyprávění pohádek, příběhů atd.) pro tvorbu společenské role v MŠ
- každodenní seznamování se a pozorování práce dospělých (důležitost této práce pro společnost)
- rozvíjení schopnosti žít ve společenství ostatních, spolupracovat, podílet se na společných činnostech, přijímat základní hodnoty v tomto společenství
- rozvíjení raného dětského poznávání
- formování počátečních postojů k okolnímu prostředí
- rozvíjení orientace ve známém prostředí

Dítě a svět

- vytváření pěkného a pozitivního vztahu k místu, ve kterém dítě žije
- podporování raného dětského poznávání
- formování počátečních postojů k okolnímu prostředí
- rozvíjení orientace ve známém prostředí

- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem a přírodou živou i neživou
- rozvíjení poznatků o základních přírodních, společenských, demografických, kulturních a jiných jevech

Rozvoj sebeobsluhy a hygienických návyků

- dodržování přiměřené čistoty při stolování, samostatnost při jídle a pití s částečnou dopomocí, udržování osobní hygieny – umí použít záchod, chlapci umí malou stranu vykonávat vstoje, umí si umýt a utřít ruce, obličej, vyčistit zuby, umí smrkat a používat kapesník, umí se částečně svlékat a oblékat, zouvat a obouvat

Rozvoj pracovních schopností

- navlékání kroužků na tyčku, provlékání tkaničkou destičku s otvory, navlékání větší korálky, trhání papíru, skládání papíru, nalepování jednoduchých tvarů, zatloukání hřebíku do polystyrénové desky, stříhání dětskými nůžkami, modelování válečku, kuličky, placky, stavění z kostek

Rozvoj hudebních schopností

- zpívání krátkých melodických písní, rytmizace, zvládnutí jednoduchých tanečků, napodobování hry na tělo

Rozvoj výtvarných schopností

- malba prstovými barvami, čmáranice křídou na chodník, pojmenování základních barev, kresba sluníčka, domečku, postavy – hlavonožce, správné držení tužky, štětce, vyhraněná lateralita

Pro děti mladší 3 let jsou nepřístupné tyto cviky: kotoul vzad, skok do hloubky větší než výška dítěte od pasu k zemi, delší výdrže ve stojích a výdrže paží, přetahy a přetlaky, vzpory a visy za ruce, chůze po rukou, široké stoje rozkročné (provazy), doskoky na tvrdou podložku.

4. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

4.1 Charakteristika třídy

Třída je věkově heterogenní, s kapacitou 21 dětí, poskytování předškolního vzdělávání je veřejnou službou. Koncepce předškolního vzdělávání směřuje k tomu, aby si dítě od útlého věku osvojovalo základy klíčových kompetencí a získávalo tak předpoklady pro své celoživotní vzdělávání. Hlavní úkoly vzdělávání vychází z ŠVP, děti se vzdělávají podle třídního vzdělávacího programu Kouzelný dalekohled, který je doplněn projektem „Pohybem ke zdraví“ a pod záštitou logopedické poradny z Vel. Meziříčí je zajištěna logopedická péče. Starší děti si zvyšují gramotnost na PC, kde využívají rozmanitých předškolních výukových programů – Beruška, Dětský koutek I., II. a na interaktivní tabuli využívají zejména logopedický program Brepta. Mladším dětem jsou s přihlédnutím k jejich věku a potřebám nabízeny činnosti jednoduché, časově nenáročné, mají dostatek prostoru a času pro volný pohyb a hru. Při plánování vzdělávací nabídky pro mladší děti vycházíme z jednoduchých principů – nenáročnosti, smysluplnosti, podnětnosti, známého prostředí. Při vzdělávání dětí od 2 do 3 let jsou využívány metody práce pro tuto věkovou skupinu – situační učení, spontánní sociální učení, prožitkové učení, učení hrou a jednoduchými činnostmi.

4.2 Pravidla pro zařazování do jednotlivých tříd

Jsme jednotřídní mateřská škola, věkově heterogenní, sourozenci jsou společně ve třídě, což usnadňuje nejen adaptaci na začátku docházky do mateřské školy, ale i vzájemné vazby a spolupráci během školního roku.

4.3 Souběžné působení dvou učitelek

- pobyt venku
- převlékání dětí v šatně
- hygiena před obědem, oběd
- převlékání na odpočinek
- akce (divadla, kina, knihovna, besídky, společné akce s MŠ Rad. Svratka, akce s rodiči a prarodiči)

4.4 Kritéria pro přijímání dětí do mateřské školy

Předškolní vzdělávání se organizuje pro děti zpravidla od tří do šesti let, nejdříve však pro děti od dvou let. O přijetí (nepřijetí) dítěte se rozhoduje podle zákona. Přednostně se přijímají děti v posledním roce před zahájením školní docházky a děti s odkladem školní docházky. Poté se přijímají děti, které před začátkem školního roku dosáhnou nejméně čtvrtého roku věku, poté děti, které dosáhnou před začátkem roku třetího roku věku. Předškolní vzdělávání je od počátku školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhne pátého roku věku, do zahájení povinné školní docházky, povinné. Řádný zápis do MŠ se koná v termínu od 1. 5. do 15. 5. Děti s odloženou školní docházkou přijdou k zápisu se zprávou z PPP.

Přijímání nových dětí probíhá na základě správního řízení, odpovědná osoba je ředitelka školy, výsledky jsou zveřejněny na vstupních dveřích pod čísly.

Ředitelka Základní školy a Mateřské školy v Řečici, příspěvkové organizace, stanoví kritéria, podle nichž bude postupovat při rozhodování na základě § 165 odst. 2 písm. b) zák.

č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů, o přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání.

5. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

5.1 Zaměření školy

Náš školní vzdělávací program „Kouzelný dalekohled“ vychází z RVP PV a zaměřuje se na citlivý přístup k přírodě a prostředí, ve kterém žijeme, na zdravý životní styl a jeho dodržování na elementární úrovni, na rozvoj pozitivních vztahů v rámci rodiny, i v kolektivu mezi svými kamarády.

5.2 Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu

- připravit děti, aby se v budoucnu aktivně zajímaly o učení
- uměly se efektivně učit, učení je bavilo a nebylo spojeno se stresem
- budovat základy pro postoje, znalosti a dovednosti životně důležité pro člověka, schopnost čelit v budoucnu sociálním změnám, změnám prostředí, ve vědě, technice
- získat kladný vztah k přírodě a okolí, porozumět přírodním jevům, dodržovat zásady ekologie
- vytvořit pro dítě bezpečné prostředí plné pohody a zážitků

5.3 Metody a formy vzdělávání

Při vzdělávání dětí:

- respektujeme vývojová specifika předškolního věku.
- přihlížíme k individuálním potřebám a možnostem dětí, včetně vzdělávacích potřeb specifických

Metody práce s dětmi

- transmisivní vzdělávání – vyprávění, vysvětlování
- komunikativní vzdělávání – řízený rozhovor, diskuze
- práce s textem, projektové vzdělávání – komplexní metoda s výstupem
- problémové učení – řešení problémových úloh
- aktivizující metody – vlastní práce dětí

- názorně demonstrační metody – experiment, projekce, smyslové zprostředkování, prožitkové učení
- dovednostně praktické metody – pohybové, praktické, pracovní, VV, HV, osvojení motorických a psychomotorických dovedností
- audiovizuální metody – doplnění výuky o nové vjemy a znalosti
- činnostní učení - na základě pozorování a hovoru jsou vedeny k řešení problémů
- diskuse – schopnost formulace a vyslovení vlastního názoru
- dramatizace – aktivita celé skupiny, menších skupin či jednotlivce umožňuje uplatnit vědomosti, dovednosti i motorické schopnosti, nadání, aktivitu
- exkurze – nahlédnutí do praktického života mimo rámec školy, získání nových vědomostí
- individuální práce – samostatnost a soběstačnost, dává prostor k naplnění nápadů a plánů – rozvoj tvořivosti a nápaditosti

Formy práce s dětmi

- samostatná práce – vlastní úsilí
- práce ve dvojicích – rozdělení rolí ve dvojici
- skupinové – kooperativní – spolupráce, rozdělení rolí -více než 2 děti
- frontální – dominantní postavení učitelky a společná práce dětí

Učební aktivity probíhají:

- **formou dětské hry**, kterou se dítě zabývá na základě vlastního zájmu a vlastní volby
- **formou didakticky zacílených činností**, které jsou pedagogem přímo nebo nepřímo motivované a v nichž je zastoupeno **spontánní i záměrné učení**, vzájemně provázané a vyvážené. Tyto činnosti probíhají zpravidla v menší skupině nebo individuálně

Využíváme především:

- didaktického stylu vzdělávací nabídky
- individuální volby a aktivní účasti dítěte
- **Vzdělávání**

- probíhá na základě integrovaných bloků, které nabízejí dítěti vzdělávací obsah v přirozených souvislostech a vazbách
- realizace bloků poskytuje dítěti širokou škálu různých aktivit a hlubší prožitek
- rozpracování bloků v třídním vzdělávacím programu není pro pedagogy závazné, každý pedagog má možnost je rozvíjet a dotvářet průběžně
- časový plán bloku je pouze orientační, předpokládaná doba trvání bloku bude přizpůsobena jeho průběhu

Pedagog

- reaguje na postup dětí ve vzdělávání, na jejich zájem a spolupráci, na příležitosti a situace, které se neočekávaně naskytnou a které dovolují využívat reálných souvislostí
- uplatňuje svoji tvořivost a improvizaci
- pracuje se zpětnou vazbou, průběžně propojuje etapu plánování s realizací a evaluačními činnostmi

Pravidla pro tvorbu, realizaci a vyhodnocení PLPP a IVP

- shromáždíme informace o dítěti (během pozorování dítěte při hrách a činnostech, z rozhovoru s dítětem, z rozhovoru s rodiči dítěte, z portfolia dítěte, z názoru odborníků)
- stanovíme silné a slabé stránky dítěte, jeho zájmy
- zaznamenáme momentální individuální styl učení dítěte
- stanovíme cíl plánu – v čem chceme u dítěte dosáhnout pokroku, co je chceme naučit
- stanovíme si způsob, jak toho chceme dosáhnout – jakými druhy činnosti, na jakém tématu, jaké postupy a materiály chceme používat, ve kterých centrech
- stanovíme si termín, kdy chceme cíle dosáhnout
- realizujeme individuální plán
- zapisujeme, jak se daří plán realizovat (popřípadě cíl nebo postup změníme)
- zapíšeme si, kdy bylo cíle dosaženo
- stanovíme nový cíl a postup opakuje

- **Adaptační režim v MŠ**
- nově přijatým dětem umožňujeme návštěvy v MŠ v doprovodu rodiče již před zahájením docházky – po předchozí telefonické domluvě - mohou si přijít pohrát, seznámit se s prostředím, dětmi, učitelkami
- nově přijaté děti mají možnost účastnit se společně s rodiči kulturních akcí pořádaných MŠ – na základě pozvání (divadla, vystoupení umělců, besídky, školní výlet, zahradní slavnost atd.)
- samozřejmostí je citlivé přijetí dítěte, klidné vystupování a empatie učitelky
- po nezbytnou dobu umožňujeme rodičům pobyt s dítětem v MŠ
- snažíme se o postupné prodlužování délky pobytu dítěte v MŠ
- dítě má možnost přinést si do MŠ svoji hračku

5.4 Popis zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let

- děti se nejlépe učí nápodobou a na základě tzv. dovednostního tréninku (časté opakování určité činnosti tak dlouho, až si ji dítě podvědomě osvojí)
- dětem jsou předávány elementární dovednosti, jsou rozvíjeny po všech stránkách, učí se základním sociálním a hygienickým návykům
- je využíváno dětské přirozené zvědavosti k získávání nových poznatků ve formě her, písniček, knížek atd.
- cílem je prostřednictvím hry a zábavy docílit vytvoření zcela přirozeného prostředí, ve kterém se dítě bude cítit dobře a bude tak moci rozvíjet svou jedinečnou osobnost
- důraz je kladen i na dostatek pohybu, což umožňuje krásné prostředí a okolí MŠ
- ve vzdělávání dětí mladších 3 let převládají spontánní činnosti nad řízenými. Nejčastěji je uplatňována individuální nebo skupinová forma činností. V plné míře jsou akceptována vývojová specifika (individualizace a diferenciacce). Při plánování vzdělávací nabídky pro děti mladší tří let se vychází z jednoduchých principů: jednoduchost, časová nenáročnost, známé prostředí a nejbližší okolí, smysluplnost a podnětnost, dostatek prostoru a času pro volný pohyb a hru dětí
- při vzdělávání dětí od 2 do 3 let jsou maximálně využívány metody práce vhodné pro tuto věkovou kategorii: situační učení, spontánní sociální učení, prožitkové učení a učení hrou a činnostmi

6. VZDĚLÁVACÍ OBSAH

Ve školním vzdělávacím programu „Kouzelný dalekohled“ je učivo uspořádáno do ucelených částí – integrovaných bloků, které jsou vzájemně provázány. Jednotlivé bloky jsou obecnější povahy a obsahují všechny oblasti RVP PV, bezprostředně souvisí s přirozeným životem a konkrétním prostředím dětí. Integrované bloky se dělí na tematické celky dále na tematické části, v kterých se odráží přirozený cyklus ročních období, přírodní a společenské situace, svátky, slavnosti, výročí obce.

Integrované bloky jsou zpracovány pro heterogenní skupinu, přináší možnosti pro pestrou nabídku praktických i intelektových činností. V každého integrovaného bloku je uveden jeho hlavní smysl – jak přispěje jeho realizace vzdělávání dětí a klíčové kompetence, které jsou u dětí rozvíjeny.

Vzdělávací program je zaměřen na poznávání přírody a ochranu životního prostředí. Témata jsou odvozena z přirozeného cyklu ročních období, přírodních i společenských situací s nimi spojených, z prostředí školy i jejího zaměření. Integrované bloky jsou sestaveny do pěti témat, v kterých je zakomponován povinný obsah pěti interakčních oblastí, které respektují vývoj dítěte, jeho přirozený život, zrání i učení, tj. oblast biologickou, psychologickou, interpersonální, sociálně kulturní a enviromentální.

6.1 Hlavní smysl

Hlavní smysl našeho programu je rozvíjet samostatné a zdravě sebevědomé dítě cestou přirozené výchovy, položit základy celoživotnímu vzdělávání všem našim dětem na základě jejich možností, zájmů a potřeb a věnovat náležitou péči dětem se specifickými vzdělávacími potřebami.

V našem programu se chceme orientovat k tomu, aby si dítě od útlého věku osvojovalo základy klíčových kompetencí a získávalo tak předpoklady pro své celoživotní vzdělávání, umožňující mu se snáze a spolehlivěji uplatnit ve společnosti.

V naší MŠ vytváříme základy klíčových kompetencí na elementární úrovni, ale i ty jsou významné z hlediska přípravy dítěte pro započítí systematického vzdělávání, další životní etapy i celoživotního učení. Snažíme se vštípit dětem základy klíčových kompetencí, aby se staly podstatným příslibem dalšího příznivého rozvoje a vzdělávání dětí. Uvádíme ty klíčové kompetence, které mají k tématu největší vazbu.

6.2 Obsah integrovaných bloků

V prvním integrovaném bloku „**Vidím sebe, tebe, nás**“ se tematicky zaměřujeme na orientaci dětí a rodičů v prostředí MŠ, navazování vzájemných kontaktů, zvládnutí požadavků, které vyplývají z prostředí MŠ i jeho běžných proměn. Chceme vytvořit pocit bezpečí, rozvíjet schopnost žít ve společnosti ostatních dětí, přizpůsobit se, spolupracovat. Budeme vytvářet zdravé životní návyky a postoje, povědomí o mezilidských a morálních hodnotách, posilovat prosociální chování ve vztahu k rodině, k vnímání základních hodnot ve společnosti.

Klíčové kompetence

- orientují se v řádu a dění mateřské školy
- mají elementární poznatky o ochraně osobního zdraví, o ochraně přírody
- radují se z toho, co sami zvládly, dokázaly
- řeší problémy, na které stačí
- vyjadřují své pocity, prožitky, nálady řečí, pohybem, zpěvem, výtvarným projevem
- domlouvá se gesty i slovy
- rozumí významu piktogramů v MŠ
- ve skupině dětí se dokáže podřídit i prosadit
- samostatně se rozhoduje o svých činnostech
- rozpoznají své vlastní silné i slabé stránky
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky
- přirozeně komunikují s druhým dítětem, navazují dětská přátelství

Integrovaný blok č. 1: Vidím sebe, tebe, nás

Tématický celek č. 1: Já a moje školka

Tématická část č. 1: Kdo si se mnou bude hrát? (adaptace na nové prostředí, seznámení se zaměstnanci, s kamarády, s režimem, s pravidly třídy, se jmény paní učitelek, kamarádů)

Tématická část č. 2: Koho mám doma? (členové rodiny, jejich role, zaměstnání, domácí mazlíčci, úcta ke starším, slušná slova)

Tématická část č. 3: Kde bydlím? (naše obec, důležité budovy, doprava v obci, dopravní značky, bezpečné chování na hřišti, na průlezkách, na ulici, volnočasové aktivity, adresa)

Tématický celek č. 2: Podzimní procházka

Tématická část č. 1: Ze zahrádky do zahrádky (ovoce, zelenina, stromy a keře v zahradách, ochrana přírody, třídění odpadů, druhy kontejnerů, pozitivní vztah k přírodě)

Tématická část č. 2: Podzimní pastelky (barvy a jejich odstíny v přírodě, změny barev na listech, roční období, měsíce, dny v týdnu)

Tématická část č. 3: Počasí je na draka (podzimní počasí – mlha, déšť, jinovatka, vítr, vliv počasí na přírodu, zvířata, co děláme celý den)

Druhý integrovaný blok „**Dívám se na svět lidí**“ je zaměřen na důležitost ochrany osobního zdraví při pobytu v přírodě, je spojen s bezpečným chováním v silničním provozu, s vytvářením úcty ke každé práci, poznáváním různých pracovišť a seznamováním s profesemi – záchranáři, hasiči, policisté. Součástí je rozvíjení pohybových dovedností dětí nejen při pouštění draků, ale i v různých soutěžích s rodiči v dopravní školičce.

Dále je zaměřen na podporu pozitivních vztahů v rodině i mezi dětmi navzájem, na udržování vánočních tradic v rodině, posilování psychické odolnosti dětí.

Klíčové kompetence

- dokáží rozlišit vhodné i nevhodné chování
- řeší problémy, úkoly a různé situace
- zvládají základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci
- mají úctu k povolání záchranáře, hasiče, policisty, uvědomují si význam jejich práce ve společnosti
- dovedou se vyjádřit prostřednictvím hudebních a hudebně – pohybových činností
- vyjadřují se v jednoduchých větách, pojmenují většinu toho, co je obklopuje
- rozumí změnám v přírodě a chápou, že jsou přirozené
- dodržují dohodnutá pravidla, zapojují se do společných činností
- uplatňují své individuální potřeby s ohledem na druhé
- porozumí tradicím spojených s mikulášskou nadílkou, adventem a vánočním časem
- mají představu o vhodném společenském chování při akcích v MŠ, v kulturním domě
- uplatňují správné návyky společenského chování ve styku s dospělými
- bezpečně se orientují ve známém prostředí MŠ i jeho okolí
- uvědomují si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat
- všímají si změn a dění v nejbližším okolí

Integrovaný blok č. 2: Dívám se na svět lidí

Tématický celek č. 3: Já a lidé kolem mne

Tématická část č. 1: Dopravní školička (bezpečnost dětí v silničním provozu, dopravní prostředky, značky, semafor, vybavení kola, bezpečnostní prvky, hasiči, záchranná služba, policie, povědomí o ochraně osobního zdraví)

Tématická část č. 2: Čím budu? (povolání, řemesla, náplň práce, pomůcky, nářadí, úcta k práci, lidské tělo)

Tématická část č. 3: Táto, půjdeme pouštět draka? (podzimní radovánky, pouštění draků, odlet ptáků, hry s kaštaný, listy, ochrana před klíštětem, zvířata v lese, časové pojmy)

Tématický celek č. 4: Nebojím se

Tématická část č. 1: Čerta se nebojíme (tradice chození Mikuláše, čerta a anděla, zvládání emocí, pranostiky, adventní věnec, charakteristické znaky postavy)

Tématická část č. 2: Příprava na vánoční setkání (zpívání, recitování, hudebně – pohybové činnosti, prostorové vztahy)

Tématická část č. 3: Vánoční cinkání (vánoční tradice, advent, koledy, Štědrý večer, zlaté prasátko, dobré skutky, vhodné společenské chování při kulturních akcích)

Záměrem integrovaného bloku „**Koukám na přírodu kolem sebe**“ je pozorování změn v přírodě s typickými znaky zimy – mrazivým počasím, padáním sněhových vloček a s tím souvisejícími zimními sporty, dětskými radovánkami na sněhu, s nutností pomoci zvířatům a ptákům v tomto období.

Součástí je získávání povědomí o důležitosti vody, její ochraně, jejím využití a rovněž nebezpečí pro děti v blízkosti vodních toků. Vytvoří si povědomí o existenci Eskymáků.

V závěru tohoto celku se seznámí s lidovým zvykem v obci - masopustním průvodem a magickým světem smyslů.

Klíčové kompetence

- zvládají jednoduchou obsluhu a pracovní úkony
- mají povědomí o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- porozumí slyšenému, zachytí hlavní myšlenku
- naučí se z paměti krátké texty, zazpívají písně
- sluchově rozlišují začáteční slabiku, slova vytleskávají
- vědomě využívají všechny smysly
- soustředí se na činnost a udrží pozornost
- umí přijmout pozitivní ocenění i případný neúspěch
- spolupodílí se na společenských hrách a skupinových aktivitách
- mají povědomí o existenci jiných národností
- chápou význam vody v přírodě a význam pro člověka
- mají představu o pravidlech chování a společenských normách, dodržují pravidla her
- porozumí, že změny v přírodě jsou přirozené, mají povědomí o významu životního prostředí pro člověka

Integrovaný blok č. 3: Koukám na přírodu kolem sebe

Tématický celek č. 5: Mrazík cení zoubky

Tématická část č. 1: Zimní počasí (vločky, sníh, mráz, sněhuláci, námraza, ledovka, rampouchy, polární kruh, tučňáci, geometrické tvary)

Tématická část č. 2: Dovádění na sněhu (zimní sporty, bezpečnost, vlastnosti ledu, život pod ledem, pravá, levá strana)

Tématická část č. 3: Schovávaná mezi stromy (péče o zvířata v zimě, krmelec, hajný, chování v lese, časové pojmy – včera, dnes, zítra)

Tématický celek č. 6: Přírodní krásy

Tématická část č. 1: Od pramínku k moři (vodní toky na Zemi – pramen, potok, řeka, přehrada, jezera, vodopády, moře, rostliny v okolí vodních toků, využití vody v dopravě, v průmyslu, nebezpečí u vody, slova stejného významu)

Tématická část č. 2: Za polárním kruhem (lidé, živočichové za polárním kruhem, polární krajina, počasí, dopravní prostředky na sněhu, slova protikladná)

Tématická část č. 3: Masopustní veselí (lidové zvyky a tradice, masky, tanec, hudebně – pohybové dovednosti, vnímání hudby, jeho grafické vyjádření, slova souzvučná)

Tématická část č. 4: Magický svět smyslů (smysly – zrak, čich, chuť, hmat, sluch)

Motivací integrovaného bloku „**Vnímám, co mi prospívá**“ je sledování náhlých změn v přírodě s typickými znaky nadcházejícího jara – táním sněhu, prvními jarními květinami, dětskými hrami a jarním počasím. Je zaměřený na oblast emocí a prožívání, vliv počasí na lidi a přírodu, na zdravou výživu a lidovými tradicemi – otvíráním studánek, Velikonocemi, pálením čarodějnic. Pozitivní vztahy k matce, péči o miminko a jeho vývoj budou upevňovány rodinné vztahy.

Další zaměření bloku je seznámení s domácími a hospodářskými zvířaty, domácími mazlíčky a hlavně péčí o ně.

V závěru se zaměříme na vytváření veselých příběhů z mořského světa a znovu budeme upevňovat poznatky dětí o bezpečném chování nejen u vody, ale i v dopravním provozu, na hřišti a doma.

Klíčové kompetence

- mají zájem dozvídat se nové věci, jsou citlivé ve vztahu k živým bytostem
- postupují podle pokynů a instrukcí, mají správné návyky při setkání s cizími zvířaty
- ovládají své afektivní chování
- brání se projevům násilí jiného dítěte
- aktivně zvládají požadavky plynoucí z prostředí MŠ i jeho proměn
- domluví se na společném řešení
- uvědomují si, že ne všichni respektují pravidla chování a tím ohrožují bezpečí druhých
- pomáhají pečovat o životní prostředí, třídí odpady
- mají vytvořené elementární poznatky o známých druzích domácích a hospodářských zvířatech
- zvládají základní hudební dovednosti – pěvecké, instrumentální
- zachází s běžnými pomůckami, hračkami, sportovními pomůckami, hudeb. nástroji

Integrovaný blok č. 4: Vnímám, co mi prospívá

Tématický celek č. 7: Jarní probouzení

Tématická část č. 1: U potoka roste kvítí (těšení na jaro, vliv počasí na přírodu i lidi, typické znaky jara – tání sněhu, první jarní květiny, jarní hry, zdraví a bezpečné chování, pravolevá orientace na těle)

Tématická část č. 2: Pozvánka na hostinu (zdravá výživa, vitaminy, vliv stravy na naše zdraví, stavba těla, lidské smysly, vnitřní orgány)

Tématická část č. 3: Na našem dvorku (domácí a hospodářská zvířata, mláďata, vztah člověka k nim, jejich užitek pro člověka, veterinární služba, zverimex, útulky, správné návyky při setkání se zvířaty)

Tématická část č. 4: Otvírání studánek (lidové tradice, čištění studánek, ochrana přírody)

Tématický celek č. 8: Kouzlo správného chování

Tématická část č. 1: Upletená z proutí (velikonoční svátky, lidové zvyky a tradice, pomlázka, vejce, skořápka, mrskut, příbuzenské vztahy – strýc, teta, bratranec, sestřenice, číselná řada 1 – 10)

Tématická část č. 2: Čarodějnice (tradice v obci, masky, pocit strachu a jistoty, vzájemná důvěra, pohádková bytost, prostorové vztahy)

Tématická část č. 3: Moje maminka svátek matek (pozitivní vztahy k matce, dárky, vývoj člověka, miminko, péče o ně)

Tématická část č. 4: Mořský svět (mořští živočichové, rostliny, počasí, rekreace, dopravní prostředky na moři, rybáři, námořníci, potápěči, záchranáři, sítě, harpuny, lov ryb, užitek, nebezpečí na moři)

Tématická část č. 5: Ochrana před nebezpečnými situacemi (děti v dopravním provozu, bezpečnost doma, na hřišti, cizí lidi, koupání, předcházení projevům šikany, drogy, ekopříroda – odpady)

V posledním integrovaném bloku „**Vklouznu do světa pohádek**“ se děti pomocí pohádek, příběhů a fantazie ponoří do poslechu hudby, prohlížení knih, návštěvy divadelního představení, výletem do města, budou poznávat své napsané jméno, číslice, rozlišovat obrazné symboly. Tradičním kuličkovým jarmarkem oslavíme Den dětí a během výletu do ZOO se seznámí s exotickými zvířaty.

Zaměříme se na vytváření veselých a poučných prožitků a obohatíme dětem pobyt v MŠ různorodými aktivitami, které vyvrcholí Pohádkovou olympiádou.

Klíčové kompetence

- poznají napsané své jméno, některá písmena a číslice
- sledují očima zleva doprava
- vědomě napodobují jednoduchý pohyb podle vzoru, sladí pohyb s rytmem a melodií
- ovládají dechové svalstvo, sladí pohyb se zpěvem
- vnímají a rozlišují pomocí smyslů
- ovládají koordinaci ruky – oka
- zvládají sebeobsluhu a pracovní úkony
- vymyslí jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
- sledují a vypráví pohádku, příběh, vedou smysluplný rozhovor
- chápou základní číselné a matematické pojmy – třídí soubory a předměty podle určitého pravidla
- umí odhalit podstatné znaky
- chápou prostorové pojmy, elementární časové pojmy, číselnou řadu 1 - 10
- vědomě si zapamatují krátké texty, písně
- umí nalézt nové řešení, řeší problémy, situace s ostatními dětmi
- vyjadřují svou fantazii a prožitky v tvořivých činnostech – výtvarných, pohybových, konstruktivních, dramatických
- umí zorganizovat hru
- respektují potřeby jiného dítěte – dělí se s ním o hračku, pomůcky i úkol
- chovají se citlivě k slabšímu či postiženému dítěti
- chápou, že každý má ve společenství svou roli, podle ní se chová

- se zájmem sledují hudební, literární, dramatické představení
- má elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, o planetě Zemi, vesmíru
- rozlišují aktivity, které pomáhají nebo škodí okolnímu životnímu prostředí
- mají povědomí o společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a ukázek

Integrovaný blok č. 5: Vklouznu do světa pohádek

Tématický celek č. 9: Putování pohádkami

Tématická část č. 1: Co je kniha? (knihovna, druhy knih, knihkupectví, spisovatel, pohádky, dobro a zlo, zacházení s knihou)

Tématická část č. 2: Cesta za dinosaury (pravěk druhy dinosaurů, způsob obživy, stavba těla, velikost zvířat, dinosauří vejce)

Tématická část č. 3: Cesta za rytíři (středověk, hrad, hradby, vodní příkop, nepřítel, zbraně ve středověku, smrt)

Tématická část č. 4: Cesta po naší planetě (existence jiných kultur a národností, povědomí o naší zemi – Česká republika, vlajka, hymna, prezident)

Tématický celek č. 10: Hurá – prázdniny

Tématická část č. 1: Náš svátek (Den dětí, kuličkový jarmark, soutěže)

Tématická část č. 2: Život v ZOO (zvířata v ZOO, stavba těla, způsob života, péče o ně, ošetřovatel, klec, ohrada, akvárium, terárium)

Tématická část č. 3: Jedeme do města (rozdíly mezi městem a vesnicí, doprava, stavby - panelové domy, rodinné domy, restaurace, divadlo, kino, obchody, městský úřad, úředník, respekt před nalezenými věcmi, zdvořilé chování, důsledky nesprávného jednání, naše zdraví)

7. EVALUAČNÍ SYSTÉM

Pomocí evaluace budeme sledovat, zda je naše pedagogická činnost úspěšná a ukazuje nám možnosti dalšího zlepšení v naší práci. Budeme mezi sebou vytvářet a udržovat kolegiální vztahy a vzájemný respekt. Aktivně budeme spolupracovat, předávat si poznatky, využívat formy vzájemných hospitací. Problémy budeme řešit otevřeně, musíme pracovat jako tým.

Účelně budeme využívat samostudia a rozmanitých forem sdílení zkušeností, budeme se účastnit kurzů a seminářů, zajímat se o nové trendy a získané poznatky uplatníme ve vzdělávání dětí.

7.1 Oblasti autoevaluace

- ŠVP (hodnotíme jeho soulad s požadavky RVP PV)
- Podmínky ke vzdělávání (hodnotíme předpoklady, okolnosti, situace)
- Průběh vzdělávání (hodnotíme práci pedagogů)
- Výsledky vzdělávání (hodnotíme vzdělávací přínos u dětí)

7.2 Prostředky autoevaluace

- pozorování – budeme sledovat dítě a jeho projevy (nahodile nebo s určitým záměrem – stanovíme si cíl, obsah a postup)
- hospitace – sledování činnosti pedagoga – zaznamenáno v hodnotícím archu)
- rozhovor, diskuse, pedagogické rady – budeme shromažďovat data a informace přímou komunikací – zaznamenat)
- Brainstorming – budeme tvořivě řešit určitý problém – podle postupu: vymezení problému, soupis okamžitých nápadů účastníků a jejich návrhů řešení, utřídění myšlenek, jejich vyhodnocení a výběr vhodného řešení)
- analýza dokumentů - získáváme informace z písemných materiálů (dokumentace školy, resp. školní vzdělávací program, zápisy v třídní knize, třídní plány, písemné přípravy, portfolia)
- analýza portfolia dítěte – poskytuje nám informace o rozvoji a učení dětí a zpětnou vazbu o účinnosti jeho vzdělávacích postupů

- anketa pro rodiče – dotazujeme se na otázky týkající se spokojenosti rodičů ve vztahu k MŠ
- záznamové a hodnotící listy – slouží ke sledování pokroků dětí ve všech oblastech

7.3 Časový plán

Orientační vstup: 1x za 2 měsíce

- kontrola vedení třídní dokumentace
- evidence a dodržování pracovní doby, pracovních povinností
- dodržování bezpečnostních a hygienických předpisů při práci s dětmi
- individuální přístup k dětem v rámci stravování, hygieny a sebeobsluhy
- střídání klidových a pohybových aktivit v režimových činnostech
- kontrola vedení diagnostiky
- kontrola dodržování pitného režimu
- plánování činností dle ŠVP
- připravenost pomůcek pro práci s dětmi
- kontrola pravidelných evaluačních činností
- kontrola způsobu komunikace s dětmi, dodržování pravidel
- individuální přístup k dětem v rámci rozvoje řečových dovedností a správné výslovnosti
- dodržování zdvořilostních návyků a pravidel komunikace
- podpora samostatnosti dětí při sebeobsluze, úklidových činnostech
- podpora komunikace dítěte s učitelkou, s ostatními dětmi
- vyžadování dodržování dohodnutých pravidel třídy při práci s dětmi
- zapojení dětí do individuálních, skupinových a společných činností
- využívání hracích koutků dětmi
- podpora logického myšlení dětí
- schopnost dětí soustředit se na vybranou (společnou) činnost

- uplatňování základních společenských pravidel
- zájem dětí o knihy, tvořivé a námětové hry
- uplatňování prvků enviromentální výchovy při práci s dětmi
- sledování hygienických podmínek (větrání, osvětlení)

Hospitace: 4x ročně

- sledování práce s dětmi v rámci adaptace na školu
- sledování individuální práce s dětmi
- využívání pomůcek ve výchovně – vzdělávací činnosti
- rozlišování a respektování věkových a individuálních zvláštností dětí
- přístup k dětem v rámci prevence agresivního chování
- příprava dětí na vstup do ZŠ
- práce s dětmi s odloženou školní docházkou
- příprava prezentace MŠ na veřejnosti
- využití poznatků ze seminářů a sebevzdělávání, plnění závěrů z hospitací
- využití obsahu témat ve ŠVP, prolínání obsahu témat v činnostech během dne
- využívání didaktického stylu vzdělávací nabídky a vlastní volby činností
- využívání moderních metod práce s dětmi
- využívání motivace a střídání klidných a rušných činností jako prostředku udržení zájmu dětí o činnosti
- vytváření dostatečné nabídky činností k tématu – možnost volby dítěte
- využívání pochvaly a povzbuzení při práci s dětmi, podpora zdravého sebevědomí
- poskytování dětem vhodného vzoru chování a řečového projevu
- vytváření pozitivního klima ve třídě – klid, bezpečí, soukromí

Kritéria pro hodnocení práce učitelky

- dává dítěti prostor k prožitkovému učení

- dává dítěti prostor k vyjádření vlastních názorů
- dává dítěti možnost mluvit o dosavadních zkušenostech k danému tématu
- užívá různé formy práce, střídá společnou, skupinovou a individuální práci
- používá moderní metody práce s dětmi
- dává dětem příležitost k sebehodnocení vlastních činností
- nabízí specifické úkoly dětem s odkladem školní docházky
- vede děti k samostatnosti, k sebeobslužným činnostem
- umí pro dítě vytvořit nabídku činností k danému tématu
- vede povinnou třídní dokumentaci
- nabízí dětem možnost zvolit si z nabídky činností
- dává dětem dostatek prostoru pro volnou hru
- je tvořivá
- umí děti motivovat
- umí navodit dobrou atmosféru
- její práce vychází z RVP a ŠVP
- průběžně se vzdělává a nové poznatky využívá při práci s dětmi
- vytváří pozitivní klima ve třídě
- průběžně vyhodnocuje svoji pedagogickou činnost
- je dětem příkladem v chování i řečovém projevu
- vytváří s dětmi estetické prostředí třídy
- vede děti ke kladnému vztahu k přírodě, k starým a nemocným lidem
- umožňuje dětem dostatek pohybu
- zajišťuje všem dětem v MŠ rovné postavení
- dává dětem dostatek času na činnosti, respektuje individuální zvláštnosti dětí
- podporuje zdravé sebevědomí dětí
- dostatečně využívá pochvaly a povzbuzení
- věnuje se neformálním vztahům mezi dětmi ve třídě a nenásilně neovlivňuje prosociálním směrem
- vytváří dětem prostředí klidu, bezpečí i soukromí
- vyvažuje poměr spontánních a řízených aktivit

Průběh hospitace

- termín bude oznámen předem
- učitelka bude seznámena s cílem hospitace
- po ukončení hospitace bude proveden rozbor a stanoven plán úkolů do budoucna

Metody hodnocení a evaluace

- rozhovory, konzultace
- diskuze
- hospitace, pohospitační pohovor
- pozorování
- analýza třídní a školní dokumentace
- analýza portfolia dítěte
- záznamové listy – diagnostika dítěte
- anketa
- dotazník
- porovnávání výsledků s plánovanými cíli
- analýza vlastní pedagogické a řídicí práce

7.4 Odpovědnost učitelů

Za sběr dat, vyhodnocování a plán opatření pro zachování kvality, nápravu nebo další zkvalitnění v dané oblasti zodpovídá vedoucí učitelka.

DEN V MŠ

6.30 - 8.30 : SCHÁZENÍ DĚTÍ, RANNÍ HRY, SPONTÁNNÍ AKTIVITY

- volné hry
- nabídka didakticky cílených činností (centra aktivit)
- jazykové chvílky
- smyslové hry
- zpěv a poslech hudby, tanec
- výtvarné a pracovní aktivity

8.30 – 9.00: ŘÍZENÉ AKTIVITY

- pohybové hry, zdravotní cvičení, relaxace
- komunitní kruh, poslech a reprodukce literárních děl, dramatizace

9.00 - 9.40 : HYGIENA, PŘESNÍDÁVKA

- pokračování ve výtvarných a pracovních aktivitách
- hry různého typu a zaměření
- společné hodnocení práce dětí
- slavnosti
- individuální a skupinová práce s předškoláky

9.40 - 11.40 : POBYT VENKU

- vycházka v obci a jejím okolí
- volná hra na školní zahradě
- pohybové a míčové hry v přírodě, ve sportovním areálu
- pozorování přírody – vycházky do lesa, na louku, pole

11.40-14.00 : HYGIENA, OBĚD, ODPOČINEK

- převlékání, hygiena, oběd
- četba na pokračování, poslech relaxační hudby
- relaxace na lehátku odpočinek
- náhradní aktivity pro děti s nižší potřebou spánku
- individuální práce s předškoláky

14.00-15.30: ODPOLEDNÍ SVAČINA, HRY

- hry a činnosti dle volby dětí
- individuální práce s dětmi
- rozcházení dětí

Uvedené časy jsou informační, nejsou přesně dodržovány. Mohou být měněny dle individuálních možností a potřeb dětí.

Příloha č. 1

ČASOVÝ PLÁN TÉMAT

Integrovaný blok č. 1: Vidím sebe, tebe, nás

Doba trvání – 2 měsíce

Tématický celek č. 1: Já a moje školka

Tématická část č. 1: Kdo si se mnou bude hrát? 2 týdny /adaptace na nové prostředí, seznámení se zaměstnanci, s kamarády, s režimem, pravidly, se jmény kamarádů, učitelek.

Tématická část č. 2: Koho mám doma? 1 týden /členové rodiny, jejich role, zaměstnání, domácí mazlíčci, úcta ke starším, slušná slova

Tématická část č. 3: Kde bydlím? 1 týden /naše obec, důležité budovy, doprava v obci, dopravní značky, bezpečné chování na hřišti, na průlezkách, volnočasové aktivity, adresa

Tématický celek č. 2: Podzimní procházka

Tématická část č. 1: Ze zahrádky do zahrádky 2 týdny / ovoce, zelenina, stromy a keře v zahrádkách, ochrana přírody, třídění odpadů, kontejnery – druhy, pozitivní vztah k přírodě

Tématická část č. 2: Podzimní pastelky 1 týden /barvy a jejich odstíny v přírodě, změny barev na listech

Tématická část č. 3: Počasí je na draka 1 týden / počasí – mlha, déšť, jinovatka, vítr, vliv počasí na přírodu

Integrovaný blok č. 2: Dívám se na svět lidí

Doba trvání - 2 měsíce

Tématický celek č. 3: Já a lidé kolem mne

Tématická část č. 1: Táto, půjdeme pouštět draka? 2 týdny/ podzimní radovánky, odlet ptáků, ochrana před klíštětem, zvířata v lese, podzimní plody

Tématická část č. 2: Čím budu? 1 týden /povolání, řemesla, náplň práce, pomůcky, nářadí, úcta k práci, dvojice zaměstnanců (lékař – sestra)

Tématická část č. 3: Dopravní školička 1 týden /bezpečnost dětí v silničním provozu, dopravní prostředky a značky, semafor, vybavení kola, bezpečnostní prvky, hasiči, záchranná služba, policie

Tématický celek č. 4:

Tématická část č. 1: Čerta se nebojíme 1 týden/ tradice chození Mikuláše, čerta, anděla, pranostiky, zvládání emocí, adventní věnec

Tématická část č. 2: Příprava na vánoční setkání 1 týden/ zpívání, hudebně – pohybové činnosti, smyslové vnímání

Tématická část č. 3: Vánoční cinkání 1 týden/ vánoční tradice, advent, koledy, Štědrý večer, zlaté prasátko, dobré skutky, vhodné společenské chování při kulturních akcích

Integrovaný blok č. 3: Koukám na přírodu kolem sebe

Doba trvání – 2 měsíce

Tématický celek č. 1: Mrazík cení zoubky

Tématická část č. 1: Zimní počasí 1 týden/ vločky, sníh, mráz, námraza, ledovka, rampouchy, sněhuláci, příchod Tří králů

Tématická část č. 2: Dovádění na sněhu 2 týdny/ zimní sporty, nebezpečí na ledu, vlastnosti ledu, život pod ledem, co děláme celý den, dny v týdnu, měsíce, roční období

Tématická část č. 3: Schovávaná mezi stromy 1 týden/ péče o ptáčky v zimě, krmítko, péče o zvířata v lese, krmelec, chování v lese, časové pojmy – včera, dnes, zítra

Tématický celek č. 2: Přírodní krásy

Tématická část č. 1: Za polárním kruhem 1 týden/ polární kruh, život lidí a živočichů, polární krajina, počasí, dopravní prostředky na sněhu

Tématická část č. 2: Od pramínku k moři 1 týden/ vodní toky, pramen, potok, řeka, přehrada, jezera, vodopády, moře, rostliny kolem vodních toků, využití vody v dopravě, v průmyslu, nebezpečí u vody

Tématická část č. 3: Magický svět smyslů 1 týden/ smysly – zrak, sluch, čich, hmat, chuť

Integrovaný blok č. 4: Vnímám, co mi prospívá

Doba trvání – 2 měsíce

Tématický celek č. 1: Jarní probouzení

Tématická část č. 1: U potoka roste kvítí 1 týden/ těšení se na jaro, vliv počasí na přírodu i lidi, typické znaky jara, tání sněhu, první jarní květiny, jarní hry, zdraví, bezpečné chování

Tématická část č. 2: Pozvánka na hostinu 1 týden/ zdravá výživa, vitamíny, vliv na naše zdraví, stavba těla, lidské smysly, vnitřní orgány, pravolevá orientace na těle

Tématická část č. 3: Na našem dvorku 1 týden/ domácí a hospodářská zvířata, mláďata, vztah člověka k nim, jejich užitek pro člověka, veterinární služba, zverimex, útulek, správné návyky při setkání se zvířaty

Tématická část č. 4: Otvírání studánek 1 týden/ čištění studánky, lidové tradice

Tématický celek č. 2: Kouzlo správného chování

Tématická část č. 1: Upletená z proutí 1 týden/ velikonoční svátky, lidové zvyky a tradice, pomlázka, vejce, skořápka, mrskut, příbuzenské vztahy – strýc, teta, bratranec, sestřenice

Tématická část č. 2: Čarodějnice 1 týden/ tradice v obci, masky, strach, pocit jistoty, vzájemná důvěra, pohádková bytost

Tématická část č. 3: Moje maminka 1 týden/ svátek matek, pozitivní vztahy k matce, dárky, vývoj člověka, miminko, péče o ně

Tematická část č. 4: Mořský svět 1 týden/ mořští živočichové, rostliny, počasí, rekreace, dopravní prostředky na moři, rybáři, námořníci, potápěči, záchranáři, sítě, harpuna, lov ryb, nebezpečí, užitek

Tematická část č. 5: Ochrana před nebezpečnými situacemi 1 týden/ děti v dopravním provozu, bezpečnost doma, na hřišti, cizí lidi, koupání, předcházení projevu šikany, drogy, ekopříroda, odpady

Integrovaný blok č. 5: Vklouznu do světa pohádek

Doba trvání – 2 měsíce

Tématický celek č. 1: Putování pohádkami

Tématická část č. 1: Co je kniha 1 týden/ knihy, knihovna, knihkupectví, pohádka, spisovatel, ilustrátor, dobro a zlo, zacházení s knihou

Tématická část č. 2: Cesta za dinosaury 1 týden/ pravěk, druhy dinosaurů, způsob obživy, stavba těla, velikost zvířat, dinosauří vejce

Tématická část č. 3: Cesta za rytíři 1 týden/ středověk, hrad, hradby, nepřítel, zbraně ve středověku, smrt

Tématická část č. 4: Cesta po naší planetě 1 týden/ existence jiných kultur, a národností, povědomí o naší zemi – Česká republika, prezident, vlajka

Tématický celek č. 2: Hurá - prázdniny

Tématická část č. 1: Náš svátek 1 týden/ Den dětí, oslava, kuličkový jarmark, soutěže

Tématická část č. 2: Kdo žije v ZOO? 1 týden/ zvířata v ZOO, stavba těla, způsob života, péče o ně, ošetřovatel, klec, ohrada, akvárium, terárium

Tématická část č. 3: Jedeme do města 2 týdny/ rozdíly mezi městem a vesnicí, doprava, stavby, panelové domy, rodinné domy, restaurace, divadlo, kino, obchody, policista, úředník, respekt před nalezenými věcmi, zdvořilé chování, důsledky nesprávného jednání, naše zdraví

Tématická část č. 4: Pohádková olympiáda 1 týden/ sportovní aktivity, soutěže

Příloha č. 2

Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

RVP PV vychází ve své základní koncepci z respektování individuálních potřeb a možností dítěte. Z toho důvodu je RVP PV základním východiskem i pro přípravu vzdělávacích programů pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami, ať už jsou tyto děti vzdělávány v běžné mateřské škole, či v mateřské škole zřízené podle § 16 odst. 9 školského zákona.

Dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami je dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpurných opatření²⁵. Tyto děti mají právo na bezplatné poskytování podpurných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpurná opatření realizuje mateřská škola.

Podpurná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů²⁶. Podpurná opatření prvního stupně uplatňuje škola nebo školské zařízení i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpurná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ²⁷. Začlenění podpurných opatření do jednotlivých stupňů stanoví Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.

Pojetí vzdělávání dětí s přiznanými podpurnými opatřeními

Rámcové cíle a záměry předškolního vzdělávání jsou pro vzdělávání všech dětí společné. Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami je třeba jejich naplňování přizpůsobovat tak, aby maximálně vyhovovalo dětem, jejich potřebám i možnostem. Snahou pedagogů je – stejně jako ve vzdělávání dětí, které speciální vzdělávací potřeby nemají – vytvoření optimálních podmínek k rozvoji osobnosti každého dítěte, k učení i ke komunikaci s ostatními a pomoci mu, aby dosáhlo co největší samostatnosti.

Při plánování a realizaci vzdělávání dětí s přiznanými podpurnými opatřeními je třeba mít na zřeteli fakt, že se děti ve svých individuálních vzdělávacích potřebách a možnostech liší. Účelem podpory vzdělávání těchto dětí je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti. Při vzdělávání dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami učitel zahrnuje do svých vzdělávacích strategií podpurná opatření. Podpurná opatření prvního stupně stanovuje mateřská škola. Od druhého stupně podpory jsou podpurná opatření stanovována ŠPZ po projednání se školou a zákonným zástupcem dítěte. Pravidla pro použití podpurných opatření školou a školským zařízením stanovuje vyhláška č. 27/2016 Sb.

Závazný rámec pro obsahové a organizační zabezpečení předškolního vzdělávání všech dětí vymezuje RVP PV, který je východiskem pro tvorbu ŠVP. Podle ŠVP se uskutečňuje vzdělávání všech dětí dané mateřské školy. Pro děti s přiznanými podpurnými opatřeními prvního stupně je ŠVP podkladem pro zpracování **PLPP** a pro děti s přiznanými podpurnými opatřeními od druhého stupně podkladem pro tvorbu **IVP**. PLPP zpracovává škola samostatně, IVP zpracovává škola na základě doporučení ŠPZ. Důležitou podmínkou úspěšnosti předškolního vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami je nejen volba vhodných (potřebám dětí odpovídajících) vzdělávacích metod a prostředků, které jsou v souladu se stanovenými podpurnými opatřeními, ale i *uplatňování vysoce profesionálních postojů* učitelů i ostatních pracovníků, kteří se na péči o dítě a jeho vzdělávání podílejí. Rozvoj osobnosti dítěte s přiznanými podpurnými opatřeními závisí na citlivosti a přiměřenosti působení okolí mnohem více, než je tomu u dítěte, které není ve svých možnostech primárně omezeno.

K tomu je nutné, mimo jiné, navázat úzkou spoluprací s rodiči všech dětí, citlivě s nimi komunikovat a předávat potřebné informace.

Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami spolupracuje učitel s dalšími odborníky, využívá služby školských poradenských zařízení.

System péče o děti s přiznanými podpůrnými opatřeními v mateřské škole

V ŠVP mateřská škola stanoví:

- pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP;
- pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování IVP.

V ŠVP může mateřská škola stanovit:

- náplň předmětů speciálně pedagogické péče;
- zodpovědné osoby a jejich role v systému péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami;
- pravidla pro zapojení dalších subjektů do systému vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami (zájmové organizace, vzdělávací instituce, sponzoři atd.).

Příklady konkrétních zaměření předmětů speciálně pedagogické péče jsou uvedeny v Příloze č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb. V případě mateřských škol a tříd zřízených podle § 16 odst. 9 školského zákona jsou v ŠVP vždy uváděny předměty speciálně pedagogické péče, ostatní mateřské školy tak činí v případě poskytování tohoto podpůrného opatření konkrétnímu dítěti.

Podmínky vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

Podmínky pro vzdělávání dětí musí vždy odpovídat individuálním potřebám dětí.²⁸ Podmínky pro vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními stanovuje školský zákon a vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných. Učitel zajišťuje tyto podmínky s ohledem na vývojová a osobnostní specifika těchto dětí a měl by být vzdělán v oblasti speciální pedagogiky.

Pro úspěšné vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními je potřebné zabezpečit (případně umožnit):

- uplatňování principu diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu při plánování a organizaci činností, včetně určování obsahu, forem i metod vzdělávání;
- realizaci všech stanovených podpůrných opatření²⁹ při vzdělávání dětí;
- osvojení specifických dovedností v úrovni odpovídající individuálním potřebám a možnostem dítěte zaměřených na samostatnost, sebeobsluhu a základní hygienické návyky v úrovni odpovídající věku dítěte a stupni postižení;
- spolupráci se zákonnými zástupci dítěte, školskými poradenskými zařízeními, v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství;
- snížení počtu dětí ve třídě v souladu s právními předpisy;
- přítomnost asistenta pedagoga podle stupně přiznaného podpůrného opatření.

Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami v mateřských školách zřízených podle § 16 odst. 9 školského zákona se uskutečňuje na základě *školských vzdělávacích programů upravených podle speciálních vzdělávacích potřeb dětí*.

Příloha č. 3

Inovace ve vzdělávání v kontextu digitalizace

Od roku 2022 v rámci Národního plánu obnovy poskytuje MŠMT finanční prostředky na digitální technologie pro školy.

Z finančních prostředků byly pořízeny tyto edukační pomůcky:

Autíčko FINGER CAR

Duhové kamínky

Kukuřičná díra

MagPad

Poznej magnety

Vajíčko

Zmrzlina

Marbelino

Objevitelský set na hmyz

Na louce

BBC micro:bit V2.2 Kit pro výuku v programování

Cíl: Rozvíjet v souladu se současnými trendy infromatické myšlení a digitální gramotnost dětí v mateřské škole.

Modernizace vzdělávání v digitální oblasti probíhá takovým způsobem, aby odpovídal dynamice a potřebám 21. století. Strategie 2030+ zdůrazňuje potřebu rozvíjet digitální kompetence a snižovat nerovnosti ve vzdělávání.

[Strategie 2030+](#) je strategickým dokumentem v oblasti vzdělávací politiky. Její vizí je **rozvoj otevřeného vzdělávacího systému**, který reaguje na měnící se vnější prostředí a poskytuje relevantní obsah vzdělávání v celoživotní perspektivě. Cílem vzdělávání v následující dekádě je **základními a nepostradatelnými kompetencemi, tedy i digitálními**, vybavený a motivovaný jedinec, který dokáže v co nejvyšší míře využít svůj potenciál v dynamicky se **měnícím světě**. V rámci Strategie 2030+ by mělo být **digitální vzdělávání** pojímáno jako vhodné a věku adekvátní využívání digitálních technologií napříč vzdělávacími oblastmi. Je proto nutné **zajistit rozvoj infromatického myšlení a digitální kompetence všech žáků, podpořit digitální kompetence všech pedagogů** a dále **snižovat nerovnosti a podporovat prevenci digitální propasti**.

Gramotnosti v předškolním vzdělávání

- Gramotnost čtenářská, matematická, digitální se navzájem propojují
- Jsou implicitně zahrnuty ve všech vzdělávacích oblastech RVP PV
- Podněty pro jejich rozvoj prolínají celým procesem předškolního vzdělávání prostřednictvím vzdělávací nabídky

Jak rozvíjíme gramotnosti v předškolním vzdělávání

- Smysluplně, v přirozených souvislostech, propojujeme vše, co dětem nabízíme ve vzdělávací nabídce
- K rozvoji gramotností využíváme přirozeného zájmu dítěte o učení se
- Hrou, činnostmi se zapojením všech smyslů s důrazem na manipulativní činnosti
- Formou prožitkového učení, situačního učení („situace, které poskytují dítěti srozumitelné praktické ukázky životních souvislostí, tak, aby se dítě učilo dovednostem a poznatkům v okamžiku, kdy je potřebuje, a lépe tak chápalo jejich smysl“.)

Digitální gramotnost - je dovednost vyhledávat, hodnotit, využívat, sdílet a vytvářet obsah pomocí informačních technologií a internetu.

Algoritmus – přesný návod či postup vedoucí k vyřešení daného problému

Informatické myšlení - schopnosti „myslet“ jako informatik při řešení problémů

Digitální pregramotnost

Pojmem digitální pregramotnost jsou označovány základy a předpoklady klíčových kompetencí dítěte předškolního věku v oblasti rozvoje digitální gramotnosti. Předškolní vzdělávání umožňuje tzv. receptivní (pasivní) rozvíjení počáteční digitální kompetence. Zkušenosti z digitálního světa získávají děti předškolního věku především v rodině, neméně důležitou roli má mateřská škola.

Znalosti a dovednosti z této oblasti mohou být rozvíjeny ve dvou rovinách:

1. Digitální technologie mohou být cílem vzdělávání
2. Digitální technologie mohou být prostředkem vzdělávání

V souvislosti s oblastí *Člověk, společnost a digitální technologie* by dítě na konci MŠ mělo dojít k těmto očekávaným výsledkům vzdělávání.

- Má pojem o významu digitálních technologií v každodenním životě člověka, uvědomuje si, že způsob, jakým jsou používány, záleží jen na tom, kdo je používá, že digitální technologie mohou pomáhat při různých činnostech i lidem s různým hendikepem, ale také že mohou být zneužity nebo používány způsobem ohrožujícím bezpečnost či zdraví, rozumí tomu, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje) a že s těmito změnami je třeba v životě počítat, přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole
Příklady: nakupování (čárové kódy), povolání a využití technologií, parkování (automatická závora), robotický vysavač, pouštění videí z internetu, komunikace přes internet apod.
- Chová se tak, aby v běžných a jemu známých situacích nebylo ohrožováno zdraví, bezpečí a pohoda svá ani druhých; dokáže říci “ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých); má povědomí o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým, jakým způsobem apod);

uvědomuje si svoje limity při komunikaci v digitálním prostředí, zachází šetrně s vlastními i cizími věcmi) včetně digitálních zařízení)

- Dodržuje pravidla her a jiných činností, hraje férově; odmítá se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech; chová se zdvořile, přistupuje k druhým lidem, k dospělým i k dětem bez předsudků, s úctou k jejich osobě, váží si jejich práce a úsilí

Příklady: podílí se na vytváření společných pravidel ve třídě, popíše, jak by se měl chovat v běžných situacích - příchod a odchod ze školky, poprosí, děkuje, rozliší správné a nesprávné chování a umí to zdůvodnit

- Řeší úkoly a situace, myslí kreativně, předkládá „nápady“, stanovuje postupy/kroky řešení elementárních/jednoduchých problémů

Oblast *Tvorba digitálního obsahu* předpokládá dovednosti:

- Zachycuje skutečnost ze svého okolí a vyjadřuje své představy pomocí různých technik – i s využitím digitálních technologií

Příklady: využití digitální lupy, fotografování

Oblast *Informace, sdílení a komunikace v digitálním světě* předpokládá:

- Formuluje otázky, odpovídá, slovně reaguje; rozlišuje některé obrazné symboly (piktogramy, orientační značky, ikony, ovládací prvky apod.) a rozumí jejich významu i jejich komunikativní funkci; zaměřuje se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi); porovnává, uspořádává a třídí soubory předmětů podle určitého pravidla
- Spolupracuj s ostatními; rozdělí si úkol s jiným dítětem

Příklady: pozná jednoduché piktogramy, ovládání robotické hračky, třídění předmětů (podle barvy, velikosti a tvaru), videohovory

Digitální kompetence v předškolním vzdělávání

Oblasti digitálních kompetencí, jejichž základ by měl být rozvíjen v rámci digitální pregramotnosti:

1. Informační a digitální pregramotnost
2. Komunikace a kolaborace
3. Tvorba digitálního obsahu
4. Bezpečnost
5. Řešení problémů
6. Technologické kompetence

Informační a datová gramotnost

- vyhledávání důležité a podstatné znaky a vlastnosti předmětů, nachází společné znaky, podobu, ale i rozdíly, charakteristiky daných předmětů a jejich vzájemné souvislosti. Děti by mohly také umět rozlišovat a rozumět významu určitých ikon. Tato oblast může být rozvíjena prostřednictvím výukových programů např. na tabletu, interaktivní

tabuli, počítači, mobilním telefonu. Může se jednat o činnosti typu jako jsou např. zvuková pexesa, vyhledávání a třídění na základě barvy, tvaru, velikostí, řazení obrázků apod.

Komunikace a kolaborace

- učí se zdvořilostnímu chování, slušnému jednání. Kolaborace resp. spolupráce mezi dětmi je v mateřské škole rozvíjena a podporována především činnostmi bez digitálních technologií. Získávání digitálních kompetencí v oblasti kolaborace poukazuje a sociální sítě, poznání nevhodného chování a odmítání se na něm podílet či rozvoj poznatků o obecných zásadách autorství a nedovolených kopií.

Tvorba digitálního obsahu

- malování prstem či speciálními fixy na interaktivní tabuli nebo tablet. K digitálnímu obsahu patří také fotografie, jejichž pořizování může být též činností dětí v rámci digitálního vzdělávání. Vhodné je pracovat s aplikacemi, v nichž se dotváří či mění nějaký obsah (malování, puzzle, elektronické pracovní listy) a seznamovat děti s jednoduchým programováním (algoritmy) např. v podobě robotických hraček.

Bezpečnost

- nevhodné návyky při práci s digitálními technologiemi (ergonomické zásady – správné sezení a držení těla, vzdálenosti od obrazovky, základy bezpečné práce s technologiemi (doba strávená u počítače, spaní s telefonem) nebo nebezpečí na internetu (neznámí lidé, nevhodné chování a komunikace) a i zásady práce s přístrojem zapojeným k elektřině.

Řešení problémů

- Děti předškolního věku ještě nejsou schopné samostatně tyto problémy řešit, ale měly by být schopné v těchto případech informovat dospělého. Digitální technologie napomáhají také dětem se speciálními vzdělávacími potřebami – vést a učit děti se SVP vyjadřovat své potřeby prostřednictvím vhodného využití techniky, často jako kompenzační pomůcky.

Technologické kompetence

- Technologické kompetence dítěte předškolního věku značí schopnost rozpoznat základní části počítače, tabletu, telefonu a jednoduše vysvětlit jejich účel a funkci.

Informatického myšlení (IM)

Skrze IM se děti mohou naučit tvořit různá řešení, ve kterých se kombinují možnosti a schopnosti lidí a strojů. Dále se naučí technologie nejen používat, ale i vytvářet. Mohou

porozumět fungování světa kolem sebe a díky tomu se budou moci podílet na jeho vývoji. Díky hře s robotickými hračkami získají vytrvalost a sebejistotu v neznámých situacích.

Informativní myšlení je jednou z priorit „Strategie digitálního vzdělávání.“

Je to způsob myšlení, který se zaměřuje na popis problému, jeho analýzu a hledání efektivních řešení.

Nabízí nám sadu nástrojů a postupů. Když se s nimi seznámíme a naučíme se je používat, budeme je moci uplatňovat opakovaně a v různých situacích. Informativní myšlení se učíme uplatňovat nejprve na jednoduchých, a postupně stále složitějších úlohách, problémech. Čím komplexnější problém, tím užitečnější je využití nástrojů a přístupů informativního myšlení.

Principy IM

- pokus - omyl je cesta vpřed

Povzbuzování k tomu, aby děti vymýšlely nová, vlastní řešení. Chyba je přirozenou součástí procesu učení – ukazuje nám, které cesty nefungují. Nevyhýbáme se chybám, ale učíme s nimi děti pracovat.

- Učíme se tím, že to děláme

Informativní myšlení je kreativní záležitost. Schopnost přemýšlet a kombinovat známé postupy s nově vymyšlenými umožňuje řešit nové a dosud neřešené problémy.

- Vytrvalost

Snadno dostupná zábava je všude na dosah ruky, ale její hodnota je malá a potěšení z ní krátké. Když dá člověk do něčeho velkou míru úsilí a něco sám vytvoří, vymyslí, je to práce na vlastním rozvoji a zdroj daleko trvalejší radosti.

- Spolupracujeme

Problémy našeho světa jsou čím dál komplexnější. K jejich řešení jsou potřeba velké a dobře pracující týmy. Učíme se kooperovat, kombinovat silné stránky různých lidí a komunikovat. Chceme, aby se děti uměly dorozumět s ostatními nad řešeným problémem.

Algoritmizace a programování

Očekávané výstupy v mateřské škole v oblasti algoritmizace a programování

- Formuluje otázky, odpovídá; řeší problémy, úkoly a situace, myslí kreativně, předkládá „nápady“; nalézá nová řešení nebo alternativní k běžným; postupuje a učí se podle pokynů a instrukcí, popisuje známé postupy v účelném pořadí jednotlivých kroků.
- Stanovuje postupy/kroky řešení elementárních/jednoduchých problémů.
- Určuje příčiny a následky v pozorovaných dějích; sleduje a vypráví příběh, pohádku.

Možnosti rozvoje algoritmického myšlení

- vaření podle receptu, oblékání, či jednotvárná práce v továrně. Této přesně dané posloupnosti kroků říkáme algoritmus.

- vnímání času a chápání souvislostí různých procesů a dějů. Například v průběhu oblékání si nejdříve musím vzít tričko a pak čepici, obráceně to není možné. Musí dále chápat kauzalitu jako například pokud někoho uhodím (příčina), bude cítit bolest (následek).
- pozice dvou objektů vůči sobě (před, za, vedle atd.) Při tvorbě algoritmů se používá abstraktní myšlení, je proto vhodné, aby děti dokázaly využívat myšlenkové postupy původně spadající do oblasti matematické pregramotnosti, jako například porovnávání, přiřazování, třídění, či kvantita. Aby tyto aktivity dítě dokázalo pochopit, musí dokázat pochopit slova, které formulují daný problém a dále musí dokázat pochopit zadání na základě zrakového vnímání, jako uvědomění si celku, rozlišení detailu, či zjištění rozdílů, mezi jednotlivými objekty. Velmi důležité je také schopnost koncentrace a krátkodobá paměť.

Pro rozvoj schopnosti algoritmizace zařazujeme aktivity:

- Seřadit obrázky ve správném pořadí.
- Vyprávět příběh na základě obrázků.
- Zdůvodnit pořadí obrázků, při oblékání, stolování, stavění apod.
- Popsat obrázky jako sled pokynů.
- Vyprávět pohádku, ve které jsou jednotlivé sekvence časově propojeny.

Díky robotickým hračkám, které dávají okamžitou zpětnou vazbu, se otvírá prostor pro samostatné dětské experimentování a samostatné konstruování poznatků dětí.